

Đ I TH A TUY T Đ I LU N

Tác Gi : Nguy t Khuê Thi n S - Vi t D ch: Thích Duy L c

T Ân Thi n Đ ng, Hoa K 2001

Ngài Nguy t Khê là ng i đã ki n tánh, t ch năm 1965 ở C u Long, H ng Kông. Đi Thi a Tuy t Đ i lu n này tác gi có ý mu n giúp ích ng i Tây Ph ng, trong đó lu n v pháp bi n ch ng c a tri t h c Tây Ph ng, cho th y h u h t đ u l n qu n trong ph m vi t ng đ i t c là nh t ni m vô minh, cũng có ng i suy ra đ n vô th y vô minh, nh ng ch a có ai đ t đ n ch tuy t đ i cu i cùng. T t c đ u vì không bi t đ ng l i th c hành, ch nh b ã ão đ suy lý mà thôi, nên Ngài Nguy t Khê dùng pháp bi n ch ng c a Ph t Thích Ca đ ch ng minh và gi i thi u cách th c hành t c là pháp Thi n Tr c Ti p truy n t Ph t Thích Ca.

Đ I TH A TUY T Đ I LU N

Tác Gi : Nguy t Khuê Thi n S - Vi t D ch: Thích Duy L c

T Ân Thi n Đ ng, Hoa K 2001

I

Ph t Thích Ca dùng trí hu vô th ng sáng l p pháp Thi n Tr c Ti p v n ch ng có t ng đ i và tuy t đ i, nh ng vì h ng đ n chúng sanh lìa kh i h v ng, g i là t ng đ i, đ b c lên qu c đ chân th t, g i là tuy t đ i, nên m i có s thuy t pháp đ đ chúng sanh. Pháp y ch ng ngoài ph đ nh t ng đ i t c là Phá Ngã Ch p, Pháp Ch p, Không Ch p (1) đ ch ng minh tuy t đ i t c là phát huy Chân Nh (2).

Phật Thích Ca gọi cái pháp của Ngài truyền dạy là pháp bất nhị. Nói bất nhị nghĩa là xưa nay vốn sẵn có. Như vậy, nên pháp môn đạo đức dùng những công việc thiện để đem lại lợi ích cho mọi người. Bởi vì tất cả sự vật trong vũ trụ do trí óc của con người nhận biết được đều là thiện hay ác, thiện hay bất thiện thì phải sinh ra mâu thuẫn và từ mâu thuẫn thì phải sinh ra khổ não, do đó nên mọi công việc phải phải đem lại lợi ích cho mọi người. Sự phải đem lại lợi ích cùng tất cả thì vũ trụ thiện hay ác, thiện hay bất thiện.

Trong vũ trụ thiện hay ác có thiện hay ác nên chúng có mâu thuẫn, không mâu thuẫn nên không cần phải đem lại lợi ích. Tất cả đều là thiện hay ác, bất nhị sâu sắc, vĩnh viễn không biến đổi. Như thế vũ trụ mọi sự vật đều có sự viên mãn cùng, cùng sự sống của con người mọi sự vật đều đi đến chỗ đầy đủ hạnh phúc.

Tại sao nói tất cả thiện hay ác sinh ra khổ não? Vì thiện hay ác thì có lợi ích phải có hại cũng như khoa học văn minh hiện tại mọi năm đào tạo nhân tài khoa học, phát minh và cải tiến máy móc, tăng gia sản xuất, đem lại lợi ích cho đời sống của con người được hưởng phúc và phong phú hơn. Đây là cái thiện có lợi cho xã hội, nhưng do cái lợi này lợi ích phải sinh ra cái hại như thế nào. Tại sao vậy? Theo sự thực đã xảy ra, ví như sự nhân tài khoa học đào tạo hàng năm, chúng ta thấy rất ít có năng khiếu thiên tài được biết, phát minh hoặc cải tiến máy móc toán và đem lại lợi ích, còn một số không ít nhân tài trình độ thông minh lợi ích không ra vì làm vì những việc khác và đã bỏ máy móc toán thì tận tâm thay thế rồi, nên phải chú ý cái khổ thuật nghiệp không tránh khỏi. Sự còn lợi ích không vì lợi ích làm thì lợi ích và lợi ích phải thêm mọi sự theo kịp sự tiến bộ của khoa học, vậy tất cả phải chú ý sự gánh vác những việc thiện gian lợi ích tinh thần làm cho cuộc sống căng thẳng và khổ não vô cùng.

Nay đưa ra một công án trong sách Thiển Tông để tiêu biểu cho pháp Thiển Tông Trục Tội, cũng đem lại pháp bất nhị, và đem lại thiện cũng chính là tiêu biểu cho Đạo Đức và Luật này để cho được lợi ích tăng cường lòng tin tâm và do đó quy tâm theo hành theo để phát hiện tiềm năng vô biên vốn sẵn có của chính mình.

Đạo-Lâm Thiển-S có một thuật gọi tên là Hội Thông, ngày kia muốn tìm hiểu thêm đi nơi khác.

S h i: “Ng i mu n đi đâu?”

Đáp: “H i Thông vì pháp m i xu t gia, lâu nay Hòa th ng ch ng có d y b o gì, nên con mu n đi n i khác h c Ph t pháp.”

S nói: “N u là Ph t pháp thì ở đây ta cũng có chút ít.”

H i Thông nói: “Th nào là Ph t pháp c a Hòa th ng?”

S li n ở trên áo mình nh m t s i lông v i th i m t cái “ù”, H i Thông ngay đó khai ng .

Công-Án này t c là pháp Thi n Tr c-Ti p truy n t Ph t Thích Ca cũng là ở trong sát na, t qu c đ t ng đ i b c vào qu c đ tuy t đ i v y.

H vào đ c c nh gi i tuy t đ i thì nh ng cái b ph đ nh nh ngã, v n h u, các pháp v.v.... đ u bi n thành tuy t đ i, hoàn toàn đ c th a nh n tr i.

Đ n đây t t c đ u là c nh gi i chân th t nên trong kinh Đ i Ni t Bàn nói: “Th y Nh t Thi t Không ch ng th y B t Không ch ng g i là Trung Đ o (3) cho đ n th y Nh t Thi t Vô Ngã ch ng th y có Ngã cũng ch ng g i là Trung Đ o”.

Trung đ o g i là Ph t Tánh (4), vì ph đ nh nên không, vì th a nh n nên b t không, vì ph đ nh nên vô ngã, vì th a nh n nên có ngã.

Có th ph đ nh mà ch ng th th a nh n là ng i ti u th a.

Có th ph đ nh mà cũng có th th a nh n là ng i đ i th a.

Ch ng nói ph đ nh cũng ch ng nói th a nh n là Ph t.

Lúc ph đ nh thì nh t v ng nh t thi t v ng, khi th a nh n thì nh t chân nh t thi t chân. Khi ch a lia t ng đ i thì t t c đ u t ng đ i, đã vào tuy t đ i thì t t c đ u tuy t đ i, ch ng ph i ngoài t ng đ i có tuy t đ i, ch ng ph i ngoài tuy t đ i có t ng đ i, nên U Đ t c là T nh Đ , Đ a Ng c t c là Thiên Đàng, Phi n Nảo t c là B Đ (5), Chúng Sanh t c là Ch Ph t. Nói tóm l i T ng đ i t c là Tuy t Đ i, t t c bình đ ng g i là pháp môn B t Nh (6), cũng g i là Nh t Th a (7), nh trong kinh Pháp Hoa nói: “Trong m i ph ng qu c đ ch có pháp Nh t Th a, ch ng hai cũng ch ng ba, tr ph ng ti n c a Ph t, ch dùng gi danh t , d n d t cho chúng sanh, duy nh t s th t này, ngoài ra đ u ch ng chân” là nghĩa này v y.

Đ n đây, nên ghi nh r ng c nh gi i tuy t đ i chân-nh ch ng ph i v n t l i nói có th di n đ t, nên Ph t Thích Ca tuy t pháp xong li n ph đ nh ngay, nói r ng: “Ta 49 năm tuy t pháp ch a t ng nói m t ch ”, l i nói: “Ta t đêm y đ c chánh giác, cho đ n đêm y nh p Ni t Bàn ch ng tuy t m t ch nào c ”, l i nói: “Ta đ i v i Vô Th ng Chánh Đ ng Chánh Giác cũng ch ng đ c m t chút pháp nào c .”

Các gi i t t ng Tây Ph ng ít th y Ng i đ n g n ch tuy t đ i là vì đ ng l i th c hành ch ng đ ng. Ch có nhà Tri t h c Hy L p, Parmenides, t t ng ông này đ n g n ch tuy t đ i h n nh ng tri t gia khác. S gi i thích b n th tuy t đ i c a ông gi ng nh l i Ph t Thích Ca, ông cho r ng: “Th gi i do c m giác mà bi t đ c là th gi i h v ng ch ng th t, ch ng qua là m t th o t ng, ch ng ph i là t n t i chân th t, mà b n ch t c a v t r duy nh t m i th c t n t i. T n t i tuy t đ i ch ng th xen l n v i phi t n t i. Nó là tuy t đ i b t bi n, b t đ ng, b t sanh, b t di t, vô th y vô chung, b i vì gi s nh s t n t i mà có b t đ u thì cái t n t i y n u không sanh kh i n i t n t i t cũng ph i sanh kh i n i phi t n t i. N u nói t n t i sanh kh i n i t n t i thì ch ng th nói có b t đ u, n u nói t n t i sanh kh i n i phi t n t i thì tuy t y ch ng thông vì cái không có ch ng th sanh ra cái có (Exnihilo nihilfit)”.

L i nói trên là tiêu bi u cho t t ng c a Parmenides. Ông l i nói: “ S n i chân th t thì ch ng có quá kh , h n i và v lai, nó là vĩnh v n ch ng th phân chia.

Theo s th c, ngoài n i ch có phi n i. S n i là ch ng đ ng, ch ng lo n, vì v n đ ng và nh u lo n đ u là h n ng bi n hóa, có b n hóa thì ch ng ph i n i. T n i tuy t đ i k th c t nó nh là nó, n i vĩnh v n nh th quy t ch ng bi n đ i, cái b n ch t duy nh t c a nó là n i. T n i ch ng th nói là cái này hay cái kia, ch ng th nói có tánh ch t này hay tánh ch t kia, cũng ch ng th nói n i này ho c n i kia, lúc này ho c c kia. Nó ch là n i, n i t c là **Có** (Sness)”. (Cái Có này có nghĩa siêu vi t s l ng, không n m trong ph m vi t ng đ i, nghĩa là ch ng ph i đ i v i không mà nó **Có**).

R t ti c r ng, ông y (Parmenides) không bi t dùng ph ng pháp n i chi u đ phá v thành trì b t c c a Duy Tâm và Duy V t và đ có th đ t đ n ch c nh gi i th c t c a t n t i. Ch ng t s suy lý c a ông đ ng trên tuy t đ i mà phát huy thì có th đ c k t qu gi ng nh Ph t Thích Ca và ch ng l t vào nh nguyên lu n, l i n a t t c s tranh lu n v Duy Tâm và Duy V t c a các nhà Tri t h c Tây Ph ng cũng ch ng th phát sinh. M c dù t x a nay c hai phái đ u tôn ông ta làm th y t mà cho đ n ngày này con cháu c a hai phái v n ti p t c đ kích nhau đ n k cùng. G c tai h a y là do dùng b n ão suy l ng v y.

Cho đ n ngày nay, nh ng ph ng pháp tìm c u chân lý c a các nhà tri t h c Tây Ph ng n u ch ng ph i dùng duy tâm thì cũng dùng duy v t. K th c, duy tâm và duy v t ch ng qua là hai đ u c a m t s v t, nghĩa là n m trong ph m vi t ng đ i, n u nh nó đ suy di n ra chân lý thì lý y đ ng nhiên cũng là t ng đ i mà thôi. Ông Parmenides ch ng ph i không mu n đem **T n T i** thuy t thành m t nguyên lý **Nh t Nguyên Lu n** viên mãn nh ng dù bi t có **M t**

m i đúng là khi suy di n ra, k t qu l i bi n thành

Hai

. Cái sai l m y là do dùng b ão đ phân bi t, suy lu n, mà ch ng bi t cách dùng b ão đ đ p tan vô-th y-vô-minh. Cách đó chính là pháp

Thi n Tr c-Ti p

truy n th a t Ph t Thích Ca, cũng g i là B Đ Đ t Ma Thi n và ngày nay g i là pháp Tham T -S -Thi n v y.

Cũng có nhà tri t h c Tây Ph ng h mu n nghiên c u v t t ng Đông Ph ng, ng i đ u tiên ch u nh h ng c a Đông Ph ng là ông Arthur Schopenhauer, mà ti c r ng ông g p ng i ti u th a. Phái ti u th a khi n ông thành bi quan y m th , khi n ông ph đ nh đ c v ng,

Đi thi a tuyt di lun

Vi t bi Administrator

ý chí, khái niệm, thi gi i v.v.... r t cu c ch đ c m t ch **Vô**". Nếu t t c đã **Vô** thì s s ng đâu còn ý nghĩa gì? Ông ti p t c cái kh quán (8) c a ti u th a cho r ng đ c v ng là ngu n g c c a th ng kh cho nên ph i ph đ nh đ c v ng đ đ t đ n s yên t nh hòa bình. Nh ng ông l i bi t đ c v ng là ch ng th đ t h n, cho nên l t vào cái h m sâu bi ai. R t ti c ông không g p ng i đ i th a, n u ông g p đ c thì s c m th y đ i s ng phong phú đ y đ ý nghĩa, t s thành t u c a ông s vĩ đ i h n.

Tinh nghĩa c a Ph t pháp n i **Th c T ng, Th c Hành, Th c Đ ng** nh ng h c gi Tây Ph ng l i đ t cái tên gi là

H Vô

(Buddhistic Nihilism) th c là sai l m l n. y là vì h c gi Tây Ph ng ch a rõ đ c gi i h n tam th a c a Ph t pháp mà l i l y lý Ti u Th a cho là toàn b t t ng c a nhà Ph t.

Chúng ta xem nhà triết h c Arthur Schopenhauer l t vào tiêu c c thì bi t.

Th nào gi i là tuyt đ i? Tuyt đ i t c là Vô Th ng Chánh Đ ng Chánh Giác.

Vì nói Ph t tánh ch ng có gì đ so sánh và thí đ đ c, nh trong kinh nói: "*Ví nh chân nh ch ng th thí đ .*"

Ông bi t đ c b n th cu i cùng c a vũ tr chẳng?

Ông bi t đ c th c t ng c a m t h t cát chẳng?

Cũng như ông Newton nói: “S h u b t c a tôi còn không b ng m t h t cát trên bãi b n”. Ng i ta vì câu nói này mà khâm phục ông là m t nhà khoa h c r t vĩ đ i và khiêm t n. K th t, ông Newton đã có ph n t hào, t tin, đánh giá ph n tri th c c a mình quá cao r i v y. N u ông y ch ng nh p tuy t đi thì s bi t l i nói trên là sai mà nên nói l i nh v y: “Tôi đ i v i th c t ng c a m t h t cát cũng không b t m t chút nào c .”

B i vì s phát minh c a t t c nhà khoa h c và tri t h c ch ng qua là chân lý t ng đ i, chân lý có gi i h n, ch ng ph i chân lý tuy t đi cu i cùng và vô h n. Vì đ nh lu t c a ông Newton ki n l p đã b Einstein l t đ và đ nh lu t c a Einstein ki n l p sau này cũng có th b ng i khác l t đ. Cái chân lý mà có th b l t đ thì đâu còn giá tr gì n a.

Khi con m t th n linh c a tuy t đi nhìn th ng t t c chúng sanh th y m i m i đ u đang đoán mò ho c c m cúi d ùng kính hi n vi ho c là d ùng t t ng suy l ng, v i t t c tinh th n siêng năng làm vi c, mong phát hi n đ c m t chân lý nào, thì th y bu n c i r ng: “Đ u cho các ông v n đ ng h t tim óc v n ch ng b t m t tí gì v ta. B i vì các ông d ùng t t ng c m giác là t ng đ i, t ng đ i ch ng th b t tuy t đi, cho nên ông là ông, ta là ta, ông mu n nh n th c t t c tr c tiên nên nh n th c ta, n u không nh n th c ta thì ông ch ng th nh n th c t t c. Nh ng ch khi nào ông buông b t t c tìm c u, buông b t t c hình th c và danh t mà d ùng tâm h n trong s ch đ n i chi u, khi c duyên đ n hoát nhiên đ i ng (9), khi y ông s t bu n c i r ng: “

À, mình v n là nó

;

II

Không gian và th i gian là môi tr ng ho t đ ng c a t t c nhà khoa h c và tri t h c cũng là môi tr ng ho t đ ng c a t t c v t ch t và tinh th n, n u là kh i không gian và th i gian thì khoa h c v i tri t h c ch ng th ho t đ ng, v t ch t và tinh th n cũng không có ch đ y ch và t n t i.

Nh ng không gian và th i gian là căn nhà do t t ng, c m giác c a loài ng i t ki n t o ra, n u không có t t ng và c m giác thì căn nhà này không th thành l p.

Đôi thoại về thuyết tương đối

Viết bởi Administrator

Cho nên từ những cảm giác khi bước đi thì không gian và thời gian cũng phải bước đi, không gian thời gian bước đi thì tất cả vật chất tinh thần cũng phải bước đi, tất cả khoa học triết học cũng phải bước đi. Vậy thì tất cả thế giới và nhân vật đều mất hết chỗ đứng chân.

Bởi vì từ những cảm giác là thuyết tương đối cho nên không gian thời gian cũng là thuyết tương đối, vì không gian thời gian thuyết tương đối cho nên vật chất tinh thần cũng là thuyết tương đối, khoa học triết học đều là thuyết tương đối. Từ đây suy ra thì tất cả vũ trụ và nhân vật đều là thuyết tương đối.

Thuyết tương đối là đi tiếp nhau, phải đi với nhau, nói tóm lại là vũ trụ và nhân vật đều tiếp nó chính nó.

Nhưng khi ông bước vào cảnh giới thuyết tương đối thì sự thay đổi của ông sẽ là mệnh mông vô biên, vô thủy vô chung, vô cùng vô tận, ý là tận cùng của thuyết tương đối.

Ngay đó chúng ta những người nào gọi là không gian và thời gian, thì nào gọi là vật chất và tinh thần, nhưng mà những cái trên mặt mặt tiếp cận nhau ngôi với nó, hoàn toàn đối lập, vĩnh viễn tận cùng tiếp cận thuyết tương đối.

Người quyết định thuyết tương đối, vật chất và tinh thần là bình đẳng và cùng nhau tận cùng, chúng ta phân chia. Ý là bông hoa đẹp vĩnh viễn tận cùng không bao giờ héo tàn. Đối tượng này vĩnh viễn không có duy tâm luận và duy vật luận, vĩnh viễn không có đối lập của duy tâm luận và duy vật luận. Họ chúng ta đâm chân vào đối tượng này bởi vì cánh cửa của thuyết tương đối không bao giờ từ những cảm giác có thể mở ra.

Đúng ngòi khoa học và triết học hiện nay chỉ là xu hướng đơn giản sa mạc hoang vu của những

đi. Con thuy n suy lý và bi n ch ng hi n đ ng phiêu lu n i bi n c c a vô minh, vñh vi n không đ n đ c b tuy t đi.

T t ng c m giác là hóa thân c a nh t ni m vô minh. (9)

Vô th y vô minh (10) là hang c a nh t ni m vô minh.

Khi nh t ni m vô minh ch a ra đi thì th i gian và không gian ch ng th b b ão c m bi t đ c, ch ng th b tính toán đ c. Khi nh t ni m vô minh đã sanh kh i thì th i gian b gi p r i, không gian b tính toán r i, sinh m ng đ c th a nh n r i, t ã b tham luy n r i.

S b t đ u c a th i gian không gian cũng là b t đ u c a sinh m ng, cũng là b t đ u c a t ã, cũng là b t đ u c a v n s v n v t, cũng là b t đ u c a t t c s mâu thu n, nói tóm l i t c là b t đ u c a c vũ tr t ng đi.

Khi nh t ni m vô minh im l ng tr v hang c vô th y vô minh thì t ã theo đó tiêu đi t, v n s v n v t cũng theo đó tiêu đi t, c vũ tr th i gian và không gian cũng theo đó tiêu đi t, t t c mâu thu n cũng theo đó tiêu đi t, ch còn l i mi ng đ t đ n t i mênh m ng, hoang vu c a vô th y vô minh, cũng là hang c a k t ng đi.

Vô th y vô minh gi ng nh m t b c màn đ n che khu t t t c th t ng chân th t, nó là ranh gi i gi a tuy t đi và t ng đi, ranh gi i ng ã cách gi a chân v i gi .

Khi nh t ni m vô minh t trong bóng t i c a màn đ n xu t hi n thì t t c tu ng k ch c a thi n

Đi thi a tuy t đ i lu n

Vi t b i Administrator

ác, th phi, bu n vui, tan h p... ngay đó b t đ u, t t c m a gió giông bão b t đ u, v n m ng bi n đ i không ch ng cũng b t đ u, t t c l ch s mâu thu n xung đ t đ u tranh đ máu đ u t đó b t đ u c .

Nh ng, t t c nh ng đ i u trên đ u là o thu t h v ng, ch có Ph t Thích Ca nhìn th u s th t, dùng bàn tay Bát Nhã (11) c a Ph t m ra b c màn đen t i c a vô th y vô minh thì trong kho nh kh c t t c tu ng k ch vui bu n c a t ng đ i đ u tiêu di t, t t c m a gió giông bão đ u yên bình tr i, tr i đ t hoá nhiên sáng t , ngay đó tuy t đ i b t đ u, chân ngã (12) t hi n, ngay tr c m t đ u là vũ tr tuy t đ i, t t c hoàn toàn đ y đ ch ng thi u ch ng đ , cho đ n m t h t b i cũng t hi n ra hình t ng chân th t.

Đ i s ng c a tuy t đ i là vô cùng phong phú vô cùng an l c đ p đ ch ng gì so b ng. đ đây không có sanh t , không có thi n ác, không có gi u nghèo, không có giai c p, không có trí ngu, không có th phi, không có t t x u, không có mâu thu n, không có t t c danh t và hình th c c a t ng đ i. đ đây ch có hoàn toàn bình đ ng vô h n c a tuy t đ i, t do chân chính, an l c vô cùng, cu i cùng đ n ch không sanh không di t, cũng là v n sanh c a tuy t đ i v y. Th gi i tuy t đ i này t c là mi ng đ t trong s ch c a Ni t Bàn do m i ph ng ch Ph t (13) cùng nhau tán thán. Ph t Thích Ca đã dùng b n ch **Th ng- L c- Ngã- T nh** đ tán thán c nh đ p c a Ni t Bàn này.

đ đây ch ng sanh ch ng di t, ch ng ph i do sáng t o mà là b n nhiên, y là ch **Th ng** c a Tuy t Đ i.

đ đây vô kh vô l c, ch ng có bó bu c và gi i thoát, y là ch **L c** c a tuy t đ i.

đ đây vô ngã, vô nh n, vô Ph t vô chúng sanh, ch ng ph i siêu th ng mà là b n tr , y là ch **Ngã** c a tuy t đ i.

đ đây vô c u vô t nh, vô t i vô phúc, ch ng c n tu t p mà b n lai trong s ch, y là ch **T nh** c a tuy t đ i.

Đem t t c c nh gi i t ng đ i bu ng b r i t c là gi i thoát, y là ph ng pháp duy nh t đ ti n vào tuy t đ i nên gi i là pháp môn b t kh t nghi. B t kh t nghi t c là tuy t đ i chân nh , nghĩa là ch ng th dùng t duy c m giác đ đ t đ n, ch ng th dùng ng ngôn văn t đ di n t , ch do ph đ nh t ng đ i m i có th ti n đ n qu c đ t do bình đ ng c a tuy t đ i.

Ph ng pháp c a Ph t Thích Ca đem t t c t ng đ i đ u hoàn nguyên tr l i thành tuy t đ i cho nên t t c đ u là nguyên nhân t k (c i ngu n do mình), ngoài nguyên nhân t k ra ch ng có nguyên nhân nào khác, cho nên gi i là **Vô-D -Ni t-Bàn** (14) cũng gi i là **Vô-L u-Gi i-Thoát**

(15). Đã ch ng có nguyên nhân nào khác t c là hoàn toàn t ch , hoàn toàn t do bình đ ng, ch ng có giai c p và xung đ t.

Cái b n th c a tuy t đ i là nh nh b t đ ng, n u nó có bi n đ ng thì ch ng ph i là tuy t đ i, n u nó có bi n đ ng t ph i có m t th nguyên nhân nào khác ho c s c m nh lay đ ng nó, y t c là t ng đ i r i, nên ch ng th đ c tôn x ng là **Duy-Nh t-Nguyên Nhân** c a tuy t đ i.

Nhà tri t h c Immanuel Kant (1724-1804) nói:

“ M i m i c m giác vui ho c bu n ch ng ph i do ngoài c m giác nh h ng mà sanh kh i, là do tình c m c a m i cá nhân t mình sanh ra, vì y nên trong khi m t ng i c m th y vui m ng thì ng i khác có th c m th y chán ghét, m t ng i vì ái tình đau kh , trong khi k tình đ ch thì c m th y sung s ng, c m tình m i m i v n là ch ng đ ng là i mong c u m t th c m giác đ ng nh t y là đ u ch ng th đ c, t đây mà sanh ra tranh bi n th c là ngu si. Xem nh th thì trên th gi i đâu có món nào ch ng ph i t ng đ i, có gì là tiêu chu n chân chính, cho nên s an l c c a t ng đ i đ ng th i cũng là đau kh . ”

Nhà tri t h c Friedrich Wilhelm Nietzsche cho là:

“ Con ng i m i m i t t o cho mình m t cái “chu ng ng i”, n u mu n ra kh i nó ph i làm siêu nhân, nh ng siêu nhân l i bi n thành “chu ng ng i” n a, b i vì có m t cái chu ng ng i i gi ng nh ác ma dích sát trên c th con ng i mà nó ch bi t đ phá chu ng

ng i bên ngoài mà không ch u tr i tìm chu ng ng i n i b n thân mình đ t phá, cho nên m c k ông ch y tr n đ n chân tr i góc b i n nào đ u ch ng th thoát thân. Mu n tìm cách thoát ra, khôi ph c t do c a loài ng i i y là công lao đ a Immanuel Kant ”.

Khi ông rõ đ c tác đ ng c a nh t ni m vô minh thì ông s bi t đ c t i sao t t c đ u thành “**Nh**

” (t ng đ i), khi ông rõ đ c tác đ ng tuyt đ i c a Ph t tánh thì ông s hi u đ c t i sao t t c đ u “

B t nh

” (tuyt đ i) - nh ng ch i m nh n vô th y vô minh là “c nh gi i b t nh”, b m t nó dù gi ng “b t nh” mà có ch ng t “nh”, khi nh t ni m vô minh t nó sanh kh i thì t t c đ u thành “nh” r i.

Khi t t c đ u thành “**Nh**” r i thì s v t ngay tr c m t ông, ông cũng ch ng có cách nào đ bi t đ c th c t ng c a nó. Khi t t c đ u “b t nh” thì s v t dù xa ngoài đ a c u ông cũng đ c bi t h t ch ng thi u sót. Hi n t i ông bi t nh th , quá kh cũng ph i nh th , v lai cũng ph i nh th , vì ông t mình t c là tuyt đ i, tuyt đ i t c là ông, khi y ông đã siêu vi t không gian và th i gian r i.

Ph t Thích Ca t ng nói “*B t h t s v t trong m i ph ng tam th*”, n u ông hi u rõ đ o lý tuyt đ i thì ông s nhìn nh n i c a Ph t Thích Ca r t chính xác. Cái sinh m ng v i n không ch t, cái chân lý v i n không thay đ i, s chính xác này đâu có gì đ so b ng đ c, đâu có ý nghĩa gì có th h n n a.

T x a đ n nay, t t c nhà tri t h c ch a t ng có ng i nào b c đ n c a tuyt đ i, i chú ý nh ng vi c t ng đ i nh th phi, thi n ác, quá kh v lai, sanh tr ng h y di t, quy n i c sinh m ng v.v..., k t qu ch ng có m t món nào ch ng b chìm đ m n i b i n c t ng đ i, theo Ph t nhãn (16) mà xem xét y là ngu đ i đáng th ng xót bi t bao! Cái hi u qu c a t t ng c m giác ch ng qua là m t phê phán điên đ o và trong “m m t chiêm bao” (17), do h hôn mê và hi u i m làm cho c loài ng i đ u l t vào v ng m ng bi th m.

B i vì kh v i vui là t ng đ i ch ng th phân chia, ví nh trên m t ng i có th hi n ra hào quang vui v cũng có th đ p lên đám mây u s u bi th m. Hai cái bu n vui liên k t v i nhau cho nên ai mu n đ c an vui t i cao t ph i chu n b lãnh th th ng kh t i cao, trái i k đã ch u đ ng th ng kh nhi u nh t thì có th c m giác đ n s an vui nhi u nh t, b i vì an vui và th ng kh đ i đ i l n nhau, ch ng có th ng kh thì an vui cũng ch ng th thành i p.

K th t, kh vui đ u là hóa thân c a nh t ni m vô minh, nh t ni m vô minh n gi u n i h m sâu c a vô th y vô minh t c là cái kho tàng bí m t thâm sâu c a A-l i-da-th c (18). Khi nh t ni m vô minh ch y ra kh i c a bí m t đó li n bi n thành nh ng th tình c m m ng gi n bu n vui m i m i ch ng đ ng chen vào tâm trí c a ông đ chi ph i ông, lúc y ông đã thành m t ng i múa r i r i.

N u ông không ch u làm ng i múa r i thì ph i l i đ ng trí Bát Nhã (tham Tho i-đ u (19)) theo sát đ u chân c a nh t ni m vô minh, tìm đ n ch n thân c a nó là h m sâu vô th y vô minh đ phá h y ngay thì màn đen c a vô th y vô minh đ c m ra, s i dây kh ng ch ng i múa r i đ c c t đ t, b n lai đ i n m c li n xu t hi n, lúc y t t c m ng gi n bu n vui đ u bi n thành tuy t đ i c a Ph t tánh, t t c đ u do b n năng tuy t đ i t mình làm ch .

Tr c khi k t ng đ i b vô minh chi ph i nay li n đ c gi i thoát, t t c đ u tr v chân th c tuy t đ i.

Khi t t c đã tr v tuy t đ i thì kh và vui bình đ ng, t t c hình th c và danh đ bình đ ng, cái b n năng c a tuy t đ i đ ng trên đài t l nh phát huy l nh tuy t đ i khi n kh p c v tr đ u bi n thành hoàn toàn tuy t đ i. Ch có trên qu c đ tuy t đ i m i có s gi i thoát chân chính, m i có s t do chân chính, m i có bình đ ng chân chính, ch ng ph i do ai ki n t o mà b n lai v n nh th .

Cái b n nguy n t tánh c a chúng sanh v n là tuy t đ i t do và bình đ ng, cái t do bình đ ng này h đ c đ c r i thì vĩnh vi n không th bi n m t vì nó là t vô th y b n nhiên nh th .

III

Hi n nay có m t s ng i t cho mình là t t ng cao siêu, đ ng tr c th i đ i hô to kh u hi u tranh th t do bình đ ng. K th c, h ch a hi u đ c ý nghĩa chân chính c a t do bình đ ng, cái t do bình đ ng trong tâm trí h ch ng qua là m t th t do bình đ ng t ng đ i có gi i h n mà thôi. B i vì h đã ch u đ ng đ th th ng kh đàn áp, bó bu c c a t ng đ i cho nên m i nghĩ đ n c n và quý s t do bình đ ng, cũng vì t m nhìn c a h có gi i h n ch ng th đ t đ n ngoài vòng t ng đ i cho nên l y t do bình đ ng c a t ng đ i làm th a

mãn làm m c tiêu đ tranh th mà thôi.

Ph t Thích Ca đã đ n ch t do bình đ ng tuy t đi siêu vi t t ng đ i nên Ngài đ n đ t đ i chúng tranh th nó. Ngài nh n r ng s t do bình đ ng c a t ng đ i v n không siêu vi t bi n kh c a luân h i, b h n cu c trong không gian th i gian, ch ng th duy trì lâu dài, là bi n pháp không r t ráo.

M c dù chúng ta ch ng th không th a nh n s t ng đ i trên th gi i, s t do bình đ ng c a t ng đ i so v i cái khác thì t đ p h n ti n b h n, đáng khen h n, nh ng khi chúng ta đã bi t đ c có m t th t do bình đ ng tuy t đi có th đ t đ n thì nên b cái kia đ l y cái này. N u l y đ c tuy t đi r i thì không còn s b và l y c a t ng đ i n a.

Câu nói t do bình đ ng này tr c tiên là t trong mi ng Ph t Thích Ca nói ra, Ngài là ng i đ u tiên đ n đ t loài ng i tranh th t do bình đ ng nh ng ngày nay đã b ng i ta quên m t l i cho Ngài là m t v th n ho c chúa t , là m t quái v t mê tín ch ng th hi u. Th t là không bình đ ng bi t bao!

Th t là ngu đ i quên c i ngu n bi t bao!

Xin ghi nh r ng s t do bình đ ng c a tuy t đi là trung tâm t t ng c a Ph t, trong kinh đ n Đ i-Th a có phát huy r ng : “ Đ c đ i gi i thoát, đ c đ i t i cho đ n đ nh hu bình đ ng (20), t t c bình đ ng v.v. ..” đ u là nghĩa này, ch ng ph i l i nói suông mà là th c t i có th đ t đ n, là lý l v i n ch ng bi n đ i.

Chúng ta n u th c hành theo tinh th n c u th c a B Tát (21) thì nên đ a Ph t pháp vào trào l u tri t h c th gi i cho nó t phát kh i tác đ ng. Dù ng i ta xem nó nh m t khúc cây

v n còn có ch đ dùng, cũng có th đ c m t đ i nhân duyên xu t hi n trên đ i m t l n n a cũng không ch ng. Ít nh t so v i v i c thng tòa gi ng kinh thâu m y bà lão thi n l ng làm đ t quy y còn có tác đ ng khá h n, l i có th n i ti p hu m ng Ph t ho c m r ng hu m ng Ph t. Nh ng công v i c này r t ph c t p khó khăn, chúng ta vì mu n khuy n nh nhà tri t h c đ i v i Ph t pháp sanh kh i h ng thú, chúng tôi nguy n đ m Ph t pháp ch nh đ n thành m t th h sáng t chính xác cho m t s ng i i nghiên c u đ ti n vào khu v n đã b quên lãng t lâu này, cho nên không tránh kh i s trào phúng cho là mi n c ng theo đ i, kh tâm này mong s đ c nh ng b c trí th c tha th cho.

Ph t Thích Ca cùng môn đ phát huy pháp môn b n th a (22) là m t quá trình bi n ch ng, trong quá trình này ph đ nh l i thêm ph đ nh, mâu thu n l i thêm mâu thu n, b i vì b n thân c a pháp môn này t c là t ng đ i mà ch ng ph i tụy t đ i. Cho nên có đ i th a ti u th a, các tông phái đ i l p v i nhau, phân chia r i l i th ng nh t, nh ng trung tâm t t ng c a Ph t Thích Ca thì là b n th tụy t đ i (chân nh) và phát huy ra t do bình đ ng tụy t đ i, nghĩa là dù tr i qua vô t n th i gian cũng ch ng th thay đ i chút nào, b i vì nó đã đ t đ n tụy t đ i t c là chân th c cu i cùng, t t c đã đ c kh ng đ nh mà ch ng th ph đ nh n a.

Pháp môn b n th a ch ng qua là m t th ph ng ti n đ a ng i đ n c a tụy t đ i mà b n th tụy t đ i là m c đích cu i cùng, đ t đ n m c đích r i thì ph ng ti n cũng ph i b h n.

Giá tr chân chính c a Ph t Thích Ca là đ t trên b n th tụy t đ i cu i cùng, h đ n b n th tụy t đ i này thì t t c v n đ t ng đ i nh sanh t , thi n ác, t n t i và h y di t v.v.... đ u t nó gi i quy t xong.

Ng i nghiên c u Ph t pháp tr c tiên nên rõ đ i m này r i đ i v i Ph t pháp m i kh i sanh ra s hi u l m, nh ph ng pháp ti u th a là ng ng ngh l c căn mà trung th a thì l i ph n đ i ng ng ngh l c căn mà ng ng ngh nh t ni m vô minh, ph ng pháp c a đ i th a thì ph n đ i c ng ng ngh l c căn và nh t ni m vô minh mà l i đ ng l c căn và nh t ni m vô minh đ phá vô th y vô minh, t i th ng th a thì tr c ti p bi u th Ph t tánh tụy t đ i, n u ng i h c công phu thu n th c **“ch m nh m c duyên”** li n đ c ti n vào c a tụy t đ i.

B n th a khác bi t và đ i l p th c là mâu thu n bi t bao, nh ng h b c lên khu v n tụy t đ i thì t c mâu thu n k trên li n bi n thành hoàn toàn th ng nh t.

X a nay nhà tri t h c Tây ph ng và Đông ph ng ch a th y rõ toàn di n c a Ph t pháp, th ng hay l y m t b ph n nh trong quá trình Ph t pháp bèn t cho là toàn b Ph t pháp nh th này ho c nh th kia, t đó ph ng mang tr n m t h đ dùng ngòi bút s c bén c a h đ phê bình công kích Ph t pháp t th y đ c ý mà ch ng bi t Ph t Thích Ca nghe xong cũng không n i gi n mà l i t v nh n t r ng : “ *Chúng sanh thi u th n trí tu nh th , thô thi n nh th , h u l m ý nghĩa và m c đích cu i cùng c a tôi, th t là r t đáng th ng xót.*”

Có ng i th y s d t l c căn c a ti u th a bèn qu quy t r ng Ph t pháp là ch nghĩa di t đ c.

Có ng i th y s d t t t ng (nh t ni m vô minh) c a Trung th a l t vào ch p “không” bèn qu quy t r ng Ph t pháp là ch -nghĩa h -vô.

Có ng i th y Ph t pháp ph đ nh t t c bèn qu quy t r ng Ph t pháp là ch nghĩa tiêu c c.

Nh ng ng i đánh giá nh th còn là ng i thông minh đáng kính và t cho là có h c th c v tri t h c, còn b n thô thi n thi u trí th c x a nay ch a t ng xem qua m t cu n kinh sách Ph t nào, ch d a theo con m t ngu đ i c a h , th y m t s thi n nam tín n cúng ki ng l bái li n l n ti ng la lên r ng : “ y là q y th n giáo, y là tôn giáo mê tín”.

H c gi Tây Ph ng x ng Ph t pháp là Buddhistic Nihilism (Thuy t H Vô c a Đ o Ph t) t c là b ng ch ng nh n l m ph ng pháp c a ti u th a cho là toàn di n c a Ph t pháp. K th c trung tâm t t ng c a Ph t pháp là b n th tuy t đ i chân th t ch ng ph i quan ni m ho c t ng tr ng, cũng nh m t v t c th r t chân th t có th dùng tay c m n m đ c cho nên Ph t Thích Ca gi i nó là th c t ng, nay đem th c t ng xem thành h vô há ch ng ph i hoàn toàn trái ng c !

Đ i v i ng i trung th a l t n i h vô, ti u th a di t đ c d t l c căn, Ph t Thích Ca luôn luôn ch trích m ng h vô đ ng nh “tiêu nha b i ch ng” - h t lúa b cháy không th làm gi ng đ c n a - (ghi trong kinh Ni t Bàn), ý là mu n h v t qua h vô đ ti n lên Đ i th a.

Ph t Thích Ca th ng dùng kh u hi u “đ i vô úy, s t r ng (23)” hi u tri u qu n chúng và thúc đ y môn đ khi n h dũng mãnh ti n t i cho đ n qu c đ tuy t đ i cu i cùng, r i c th

giới ô uế đưa u biền thành thế giới trong sạch tự do bình đẳng, chúng tôi c hy sinh tất cả để đưa đến mục đích này. Hành vi tích cực như thế có lẽ nào bạn xem là tiêu cực!

Nói đến phẩm giá con người nên truy cứu theo truyền thống của dân tộc tính, hiên tượng phẩm giá này trong quá trình biến chuyển phẩm giá tiến lên đến chánh tín cũng là điểu kiện phải có. Hiên tượng này sanh ra rồi cũng phải biến đổi, chúng đáng vâng trọng tâm tư tưởng của Phật bởi vì sự trang nghiêm của tư tưởng không mất như tượng nào của tượng đức có thể ô nhiễm được.

Phật Thích Ca dạy bạn chúng sanh bậc bậc thế nhứt là muốn chúng sanh tin rằng : “*Tâm không khác Phật cũng có chúa khác*”.

Chúng ta ngày nay sống dĩ thành con người là hoàn toàn do tự mình tạo thành theo luật nhân quả “gieo nhân nào thì được quả nấy”, nếu chúng ta muốn thành Phật cũng như như tự mình nỗ lực tu tập chơn, Phật Thích Ca chúng qua chơn là một đấng o s mà chúng phải chúa tự, Ngài chúng có thể đến đấng ông đấng trượng của tu đức, vào đức hay không đức là vì của ông, theo đó mà xem thì còn có ý gì là thế bí và mê tín.

Một sự truyền tích kể lại trong kinh điển cũng chúng phải mê tín hoặc thế tho, ý là hình thức văn hóa của dân tộc ở Đ. Người ở Đ tự xa nay hay làm như tác phẩm ngôn tu đức dĩ như như sách của m đ, thú đ v.v.... Bậc thánh của Phật Giáo đem lý Phật nhập vào trong hình thức của truyền thống này để mong sự truyền bá thu hoạch đức hi u quả rằng lẽ n h n, vì theo lý tu đức dĩ v n chúng thế dùng ngôn ngữ để biểu u thế chúng có thể như như truyền tích kể đ mong cho con người đức khai phát trí huệ phẩm nào. Như Kinh Lăng Nghiêm nói : “ *Phật ở A-Nan : Hôm nay Như Lai nói thế t vĩ i ngôn i như ngôn ngôn i có trí của phẩm dĩ dùng thế đ mà đức khai ngôn* .”

Chúng ta nên ghi nhớ rằng chúng ta học Phật pháp là vì muốn phẩm đức sanh từ tiến vào tu đức dĩ đ rồi đ chúng sanh, chúng muốn làm cho đ u óc mình b h đ thêm hoặc là cứ trú trong màng lưới của pháp-chơn cho là chơn an thân lập phẩm của mình.

Trong Đ i tượng kinh có nhi u kinh điển hoàn toàn dùng phẩm ngôn thế ngôn vĩ t thành như : Lạc Đ T p Kinh, Bát Tát B n Sanh Kinh, Bá Đ Kinh,

Tp Thí D Kinh, Đi Trang Nghiêm Kinh, So n Tp Bá Duyên Kinh, Hi n Ngu Nhân Duyên Kinh, Tp B o Tng Kinh v.v... giá tr văn h c r t cao.

T s ng đ o Thi n Tông đi v i ng ngôn trong kinh đi dùng thái đi tuy t đi đi quét s ch nghi ho c c a con ng i. Hi n nay đi ra m t chuy n đ d n ch ng : Nh trong Thích Ca ph nói Thích Ca ra đi, Đông Tây Nam B c m i ph ng b c đi b y b c, m t nhìn b n ph ng m t tay ch tr i m t tay ch đ t r ng : “Trên tr i d i đ t duy ngã đ c tôn”, y là bi u th Ph t tánh t th kh i d ng “đ ng cùng tam th ngang kh p m i ph ng”, nghĩa là cùng kh p th i gian và không gian, cũng là tuy t đi i ch ng hai.

K không hi u ý nghĩa ng ngôn th ng cho là th n tho i do bày đ t mà ra, ho c cho Ph t Thích Ca là chúa t kiêu m n ho c đ c tài không có bình đ ng, k ngu đi i l i cho Ph t Thích Ca là sinh ra có th n tánh đ c đ , y đi u là không rõ cách đi n t v vãn h c c a ng ngôn n Đ và trong đó có ám th lý tuy t đi i.

Có ng i đem truy n trên hi Vân Môn Thi n S , Vân Môn nói : “Khi y n u tôi g p th y, m t g y đánh ch t cho con chó ăn đ mong thiên h đ c thái bình”. Sau này Lăng Nha Thi n S bình ph m Vân Môn v công án này r ng : “H t lòng ph ng s vô s c i, y m i g i là đ n n Ph t.”

V y m i bi t thái đ c a T S Thi n Tông đi u là sáng t chính xác mà không tho hi p v i k khác, b i vì đã ti n vào tuy t đi i nên ch ng có k nào làm lay đ ng đ c (Ph t Thích Ca ám th nghĩa b t nh , Vân Môn cũng ám th nghĩa b t nh).

Ng i nghiê c u Ph t pháp ch nên xem theo các th m u s c k l c a l p áo ngoài, áo ngoài y ch ng qua là nh ng đ c tính c a dân t c, tr i qua bao nhiêu không gian th i gian k t h p nh ng hình th c mâu thu n nh quan ni m truy n th ng, phong t c t p quán mà thành. Trái l i nên cho ánh sáng con m t th u qua l p áo ngoài mà nhìn vào tinh túy c a Ph t pháp, y m i là chân lý c a tuy t đi i không bao gi bi n đi i.

Các tông Đ i Th a đ u có m t b áo ngoài c a h g m đ m u s c k l khi n ng i xem c m th y kinh ng c và ch i v i, ông ch ng nên b nó làm cho kinh s mà lui s t. Ông nên xem rõ các công năng chính xác c a nó ch ng qua là mu n t t ng đ i đ t đ n tuy t đ i, khi đ n tuy t đ i r i li n b h n nó đi.

Các nhà tri t h c Tây Ph ng th k 18 đ u cho Arthur Schopenhauer ch u nh h ng nhi u c a Ph t pháp Đông Ph ng, ông y ph đ nh lý chí, ph đ nh khái ni m, ph đ nh t t c , cu i cùng l i đ c m t ch vô, vì v y nói ông y là tiêu c c. Chúng ta th a nh n A.

Schopenhauer ch u nh h ng c a Ph t pháp k t qu đ c ch

vô
thành tiêu c c y cũng là l dĩ nhiên, nh ng A. Schopenhauer ch u nh h ng c a Ph t pháp v giai đ n nào mà đ c k t qu này, đ m này r t c n chú ý, chúng ta nên xét cho rõ ch nên hàm h làm cho ng i đ i sau hi u l m.

Th c ra sai l m c a A. Schopenhauer là vì đem ti u th a c a Ph t pháp cho là toàn di n c a Ph t pháp, ông ch bi t ph đ nh t t c mà ch a đ t đ n ch kh ng đ nh t t c , nên ông b ch vô cu n ngã đ a vào h m sâu đen t i mênh mông. Ông y ti p th kh quán c a ti u th a mà ch tr ng ph đ nh đ c v ng, ph đ nh t t c , xem gi ng nh hình th c Đông Ph ng, nh ng ông không ti p th ph ng pháp đ t l c căn c a ti u th a, ông không ch u đóng bít cánh c a c m giác mà mu n dùng ngh thu t âm nh c đ mong đ c Ni t Bàn nghĩa là l i tr thành hình th c Tây Ph ng v y.

A. Schopenhauer mu n dùng ngh thu t âm nh c đ c u gi i thoát, c u t m th i tiêu di t cái ngã c a cá nhân, mong t m th i gi i to t t c đ c v ng th ng kh nh ng ông ch ng bi t làm nh th cái ngã cá nhân t m th i tiêu di t đó khi y đã th m nh p trong cái ngã c a ngh thu t âm nh c r i. Cái ngã c a ngh thu t âm nh c này t c là pháp ngã, cũng g i là pháp ch p, v n b th i gian không gian h n ch , y là gi i thoát c a t ng đ i ch ng ph i gi i thoát c a tuy t đ i. Khi th i gian không gian chuy n bi n thì ông s l i r i tr l i trong gông cùm c a t ngã n a.

A. Schopenhauer dùng ph ng pháp c a hình th c Tây Ph ng đ mong thu nhi p nh t ni m vô minh vào m t c nh gi i đ n thu n đ đ c t do an l c, th c t thì ch ng khác gì v i ch nghĩa ma túy. Ông dùng ngh thu t âm nh c đ làm say mê con ng i, nh v y so v i vi c dùng r u chè m n cũng đ làm say mê con ng i đ u có cao h n bao nhiêu?

Ng i ti u th a đng bít cánh c a c m giác, ng i Tây Ph ng xem th l y làm kinh s cho nên h không dám đi theo th mà l i dùng m t cách khác v i m c đ nh h n, nh ng c hai đ u sai l m vì cùng là ph ng pháp t ng đ i, ch ng th đ t đ n Ni t Bàn c a tuyt đoi.

Cái ngã c a tri t h c Tây Ph ng t c là nh t ni m vô minh c a Ph t pháp, cái vô ngã c a tri t h c Tây Ph ng t c là vô th y vô minh c a Ph t pháp.

Nh t ni m vô minh b t đ u t c là t ngã b t đ u, khi nh t ni m vô minh tr v c nh gi i vô th y vô minh t c là vô ngã v y. Lúc vô th y vô minh b kích thích mà tái phát nh t ni m vô minh nghĩa là t c nh gi i vô ngã té tr l i c nh gi i ngã v y. Ngã và vô ngã là t ng đ i, thay phiên nhau không ch ng cho nên ch ng ph i th c t i c a tuyt đoi. Âm nh c là hóa thân c a nh t ni m vô minh, nó có th thu nhi p c vũ tr t t ng c m giác vào trong h i th c a sinh m ng nh v y mà nh t ni m vô minh, qua s c m giác c a nhĩ căn, đ c đ c Ni t Bàn c a t ng đoi. Khi nhĩ căn đ c đ c Ni t Bàn t m th i thì ngũ căn kia cũng đ ng th i đ c cùng m t hi u qu , lúc y, t c là nh t ni m vô minh h i ph c l i tr ng thái nguyên th y (vô th y vô minh).

Ng i ti u th a đ t l c căn là l i đ ng ý căn thu c v ph m vi t t ng, y là l i đ ng pháp ngã c p t i cao. Ng i ti u th a đ t l c căn là mong đng bít cánh c a t t ng c m giác khi n hoàn toàn cách tuyt v i t ngã, lúc y, trong tâm thanh thanh t nh t nh c m th y an l c, nh ng mu n duy trì c nh gi i thanh t nh thì ch ng th buông b cái nh t ni m c a thanh t nh, cho nên lúc y nh t ni m vô minh dù v n i th ng nh t nh ng ch a ph i hoàn toàn ng ng ngh v n b không gian th i gian h n ch . Lúc không gian đ i đ i, th i gian qua đi t c là âm nh c đã h t, v k ch di n xong, tai m t là kh i ngh thu t t trong c nh đ nh c a ti u th a ch y ra r i cũng ph i té tr l i trong gông cùm c a t ngã.

Ng i trung th a thì mu n nh pháp ngã đ mong đ c đ c gi i thoát, nh ng ch ng bi t gi i thoát y ch a đ n c u kính nên h t Ti u th a ti n thêm m t b c đm nh t ni m vô minh hoàn toàn ng ng ngh t c là đm t t ng c m giác hoàn toàn tiêu di t. C nh gi i lúc y r t đng kinh s , là vô tri vô giác, ch còn hô h p ch a ng ng ngh ngoài ra hoàn toàn

đ ng nh g đá, mênh mông tr ng r ng ch ng còn gì c . (Cái **Vô** a Arthur Schopenhauer ch ng qua là cái **Vô** trên lý lu n, còn cái

Vô
c a trung th a này là cái **Vô**
trên th c nghi m).

Cái c nh giác **Vô** do th c nghi m s đ c này t c là cái c nh gi i vô th y vô minh v y. C nh gi i này gi ng nh thu n nh t cho nên nhi u ng i nh n l m cho đó là b n th cu i cùng c a tuy t đ i, nh ng c nh gi i vô th y vô minh này v n còn ch ng t t p khí r t vi t , ch ng t này bao g m tinh th n l n v t ch t, đ ng lúc n gi u gi ng nh r ng không nh ng h b kich thích li n phát sinh thành nh t ni m vô minh. Cho nên vô th y vô minh v i nh t ni m vô minh t c là t ng đ i, t c là đ i di n cho **Vô** và **H u**. M t là th m t là đ ng, m t là t nh m t là đ ng, t th kh i đ ng t c là nh t ni m vô minh, t c đ ng quy th là vô th y vô minh, thay phiên tu n hoàn, có sanh có di t, ch ng ph i b n th tuy t đ i cu i cùng, b n th tuy t đ i là b t sanh b t di t phi đ ng phi t nh.

Cái l m nh n c nh gi i vô th y vô minh cho là b n th tuy t đ i cu i cùng này Ph t Thích Ca g i nó là **Không Ch p**. C n ph i đ phá không ch p này m i có th đ t t i b n th tuy t đ i cu i cùng t c là chân nh Ph t tánh. Cái ph ng đ phá không ch p này ch ng ph i

Lý Lu n
mà là
Th c Ch ng
(c n ph i tham c u T S Thi n m i có th th c ch ng đ c.)

Cái b n th tuy t đ i cu i cùng này n u ch ng ph i chân th t đ t đ n thì nh ng l i nói k trên đ u bi n thành h v ng sông m t r i. Nh ng tôi dám qu quy t r ng cái b n th tuy t đ i là chân th t có th ch ng nh p. Ph t Thích Ca đã đích thân ch ng nh p b n th này, v sau có r t nhi u t s , hành gi cũng dùng ph ng pháp c a Ph t Thích Ca và đã ch ng nh p b n th tuy t đ i này, có kinh đ i n đ i th a và t s ng l c đ ch ng minh đ i nào cũng có ch t ki n tánh thành Ph t cho đ n cá nhân tôi s dĩ dám c gan trình bày nh th cũng là vì s ch ng c a tôi v i s ch ng c a Ph t Thích Ca hoàn toàn đ ng nh t.

A. Schopenhauer t mình ch a đ t đ n c nh gi i cu i cùng, ông ch ng dùng ph ng pháp đ i th a đ ch ng th c mà ch nh t t ng c m giác suy lu n, k t qu l t n i r ng không. Ông ch bi t c nh gi i cu i cùng là vô ý chí, vô quan ni m, vô th gi i, y là nh n l m c nh gi i vô th y vô minh cho là c nh gi i tuy t đ i cu i cùng mà ch ng bi t khi ch ng nh p tuy t

Đôi thơ a tuy t đôi lu n

Viết bởi Administrator

Đôi rời thì ý chí, quan niệm, thế giới đều được c kh ng đ nh tr l k, đều là t n t i c a tuy t đ i.

Trong kinh đ i n đ i th a c a Ph t Thích Ca luôn luôn bi u th tuy t đ i, l ch đ i t s th ng dùng hết g y ch i m ng cũng đ bi u th tuy t đ i. Các ngài g p m t tr n v n đ a ra, ch đáng t i c là ông không ch u th a đ ng, ch ng th l nh ng mà thôi. Ví nh Ph t Thích Ca đ m pháp thi n tr c t i p c a Đ i th a tuy t đ i truy n l i cho ng i đ i sau, y là kinh nghi m quý báu c a Ngài t đã ch ng qua, n u ông không ch u theo ph ng pháp y th c hành thì cũng nh có chìa khóa mà không ch u m khóa r ng thì làm sao đ c đ c b o v t trong r ng v y.

Hai câu danh t i ng : “**S c t c th không, Không t c th S c**” trong Bát Nhã Tâm Kinh th ng b m t s ng i hi u l m l m đ ng đ n ch ng gi i thích b y b . Theo đ ng ý kinh là : “**H i n t ng t c là B n th , B n th t c là H i n t ng**” , b i vì lúc y t t c hi n t ng và s c ch t ch ng ng i đ u bi n thành tuy t đ i mà ch ng th phân chia, tinh th n và v t ch t đ n đây đ u bi n thành b n th c a tuy t đ i, duy tâm lu n v i duy v t lu n đ n đây m i b h t oán thù t x a nay, hai phái hoan h hòa h p thành m t ch ng còn gì khác bi t n a. y là công lao vĩ đ i c a Ph t Thích Ca nay tôi tr n l i v i

đ i chúng xem cho minh b ch.

Thi n Tông v n không có áo ngoài b i vì h dùng “**b t l p v n t ch th ng tâm ng i**” làm tông ch . N u chúng ta nh t đ nh mu n tìm ra cái áo ngoài c a Thi n tông v y thì nh ng cách ch t th ng dùng đ t i p đ n ng i m u h c nh ph ng pháp hết g y ch i m ng và nh ng l i nói c ch k l ghi trong l ch s Thi n tông t c là cái áo ngoài ch ng th bi t c a h v y.

Đội thi a tuyển đội tuyển

Viết bởi Administrator

Thi tuyển cũng là một công việc quan trọng vào tuyển đội, là pháp thi tuyển rất trực tiếp chọn người qua nhiều bước phỏng vấn, chỉ có một phần phỏng vấn sau cùng, tức là phỏng vấn pháp trực tiếp để phá vỡ thành vô minh thành vào quyết định tuyển đội chân thật. Nhưng sau khi ông tiến vào tuyển đội thì cái áo ngoài chọn thành biệt thự ông lại có thể biệt đội thành người nói chuyện không là hết hết gây chú ý mong v.v..... và là trực tiếp biệt thự thành đội tuyển a tuyển đội. Lúc này, nhân sinh vũ trụ và nhân sự và tuyển đội nên tuyển đội, đội tuyển thành người và ý

IV

Sơ phát triển của Phương pháp chia làm 4 giai đoạn để thuyết minh như sau :

1. **Tổng Thi a**

2. **Trung Thi a**

3. **Đội Thi a**

4. **Tôi Thi thành Thi a**

-Giai đoạn ngã chập

-Giai đoạn pháp chập

Đi thi a tuy t đ i lu n

Vi t b i Administrator

-Giai đ o n không ch p

-Giai đ o n th c t ng

-Ch quan Duy v t lu n

-Ch quan Duy tâm lu n

-Tâm và v t H p m t

-Phi tâm phi v t

-Ph m vi t ng đ i

Tu T Đ

-Ph m vi t ng đ i

Tu Th p Nh Nhân Duyên

-Ph m vi t ng đ i

Tu Sáu Ba La M t

-Ph m vi tuy t đ i

Tham Tho i Đ u

Đi thi a tuy t đi lu n

Vi t bi Administrator

- trong nh t
ni m vô minh

- trong nh t
ni m vô minh

-Đ n Vô Th y
Vô minh

-Chân Nh Ph t tánh

-Thanh Văn
Đ t L c Căn

-Duyên Giác
Đ t nh t ni m Vô Minh

-B Tát
Phá vô th y Vô Minh

-Ph t
V n Đ c viên mãn, vô tu
vô ch ng

Tri t h c Tây Ph ng ch có hai giai đ n ngã ch p, pháp ch p trong ph m vi nh t ni m vô minh t c là t duy và lý ni m. T duy lý ni m đ u là hóa thân c a nh t ni m vô minh cũng là tác đ ng c a b não.

Mục đích của Triết học Tây Phương không phải truy cứu lý, tìm hiểu biết nên không chú u là triết ni m vô minh, vì vì h vào phạm vi vô th y vô minh thì c m th y mệnh mong tr ng r ng ch ng có lý gì để truy cứu ch ng có đi u hi u bi t gì để tìm, trái với mục đích của h . Nên nhà triết học Tây phương xưa nay chú a ai tiến vào c nh giới vô th y vô minh, không vào c nh giới vô th y vô minh thì ch ng th phá v không ch p cũng ch ng th tiến vào tuy t đi .

Mục đích của nhà triết học Tây phương là cứu lý tìm hiểu mà mục đích của người tu trì Phật pháp là cứu u sanh thoát t .

Triết học Tây Phương chú trọng lý luận mà Phật pháp thì chú trọng thực tiễn nghĩa là triết ni m vô minh tiến th ng đến tuy t đi .

Các th h c thuyết của khoa h c Triết học tung ra để th để lo i, b ngoài so với Phật pháp hình nh phong phú h n, nh ng để thu c v chân lý t ng để i, ch ng ai để t đến tuy t để i, vì b n thân của triết ni m vô minh chính là t ng để i v y.

Phật pháp vì xét th y triết ni m vô minh h huy n ch ng th t nên siêu việt triết ni m vô minh th ng vào giai đoạn vô th y vô minh rồi i l i phạm đ nh giai đoạn vô th y vô minh để t đến b n th tuy t để i cho nên nhà Phật r t chú trọng phạm ng pháp thực hành.

Giai đoạn ngã chấp là giai đoạn tiêu u th a, ng i tiêu u th a cho ngã với th giới v n v t để u là th t có, là k chấp quan duy v t luận, chấp h ng ngo i quan sát, t t c để u l y c nh ngoài làm để i t ng để quan sát, cho nên phạm ng pháp của h cũng là l y v t làm để i t ng.

H xem th giới v n v t để u trong quá trình thành tr h i không, còn loài ng i thì trong quá trình sanh-tr -d -di t, tu n hoàn không d t. Đây h phát hi n c i ngu n của t ng để i, nghĩa là t t c để u n i sanh thành và h i di t, y là mâu thuẫn t nhiên, là vô th ng. T t c mâu thuẫn và vô th ng sanh ra kh não và b t an. H mu n v t qua vòng này cho nên mong cứu “**th ng**”, mong cứu b t sanh b t di t, để i với nhân sanh thì mong cứu u li u sanh thoát t .

H cho r ng mu n gi i thoát s mâu thu n và kh ão c a sanh t duy có ph đ nh t ã, mu n ph đ nh t ã duy có đ n di t l c căn vì t t c kh ão đ u do l c căn chiêu t p vào v y.

Nhà Tri t h c Hòa Lan Benedick, Baruch de Spinoza (1632-1677) cho r ng : *“Mu n nghiên c u hình thái t duy nh t đ nh c a tinh th n con ng i tr c tiên c n ph i nghiên c u s ho t đ ng c a c th .*

”. Vi c này so v i ng i ti u th a đ m kh ão quy v trên l c căn là có ch gi ng nhau v y.

Giai đ n ti u th a này thành l p quá trình nh n th c là s c th t ng hành th c, g i **làngũ u n**

(24), cũng là l y v t làm đ i t ng. S c t c là hi n t ng t nhiên c a ngo i c nh, Th là l c căn thu nhi p hi n t ng t nhiên vào, t ng là ch u nh h ng r i sanh kh i t t ng, hành là do t t ng mà hành đ ng, th c là do kinh nghi m hành đ ng mà đ c nh n th c.

Hai ch Thanh-Văn (Văn Ph t Thanh Giáo : *nghe t ng Ph t đ y mà ng đ o g i là Thanh-Văn*) , cũng có ý nghĩa duy v t t c là v t (âm thanh) t bên ngoài vào trong v y.

Ph ng pháp đ t l c căn t c là đ ng bít cánh c a t t ng c m giác khi n trong tâm thanh thanh t nh t nh ch ng b nh h ng bên ngoài. Hi n t ng bên ngoài là mâu thu n xung đ t, đã ch ng vào đ c t c là không có “Th”, đ ng th i đ m ý căn ng ng l i thì không có “T ng”. Lúc này trong tâm ch còn nh t ni m thanh t nh, nh t ni m này t c là nh t ni m vô minh, nó dù t m th i ng ng l i nh ng v n ch ng thoát kh i tác đ ng c a c th , ph i ch u h n ch c a th i gian. Cho nên ng i ti u th a nh p đ nh dù tr i qua bao nhiêu th i gian đi n a cũng ch ng th duy trì mãi, c n ph i xu t đ nh, hu ng là khi đ ng bít các c a l c căn v n c n ph i có m t ni m thanh thanh t nh t nh đ duy trì nó cũng là vi c c n ph i ra s c.

H xu t đ nh thì đ a tr l i trong gông cùm t t ng c m giác c a t ã, cho nên ng i ti u th a m c dù mu n ph đ nh ã ch p nh ng k t qu v n không th v t ra ngoài ph m vi c a ã ch p.

Nhà tri t h c Hy L p Plato chia ra hai th hi n th c, m t th là th gi i c m giác c a t ng đ i, m t th khác là th gi i lý ni m c a tuyt đ i (k th c th gi i lý ni m v n là t ng đ i,

ch a v t qua ph m vi nh t ni m vô minh). Ông mong siêu vi t th gi i c m giác mà ti n vào th gi i lý ni m nh ng ông ch ng có cách nào vnh vi n sinh t n n i th gi i lý ni m c a ông, k t qu v n đ a i i gông cùm c a th gi i c m giác.

Cái mong c u siêu vi t c m giác đó cũng gi ng nh ng i ti u th a. Ng i ti u th a đ em cánh c a t t ng c m giác hoàn toàn đ ng bít mà Plato thì trong t t ng khai thác m t th gi i khác đ mong làm ch gi u thân. Nh ng nói đ ng s th c thì th gi i c a ông v n còn trong ph m vi nh t ni m vô minh, ch ng qua ch là t đ u này (c m giác) ch y qua đ u kia (lý ni m), r t cu c v n ch a ra kh i “chu ng ng i).

Cho nên ph ng pháp ph đ nh ngã ch p c a ti u th a đã th t b i, ph i đ n bàn tay ng i trung th a ph ng pháp ph đ nh ngã ch p m i đ c hoàn thành.

Giai đ n pháp ch p : ng i trung th a xét th y s h ng ngo i quan sát là không đ ng, cái k t qu đ n đ t i c căn c a ti u th a ch ng th siêu vi t ph m vi nh t ni m vô minh, do đó quay đ u i h ng trong tâm quan sát th y t t c t ng đ i đ u t nh t ni m vô minh sanh kh i. Gi a các th đ i i p có m t s tác đ ng liên k t làm nhân duyên v i nhau, ly h p vô th ng, khi h p thì sanh khi ly thì di t, ví nh c th do t đ i và ngũ u n h p thành, t đ i ngũ u n ly tán thì c th li n tiêu di t, c th đã di t thì cái ngã ch ng th t n t i, cho nên nói : “*T t c v n v t đ u là “kh i duy pháp kh i, di t duy pháp di t”, ngoài nhân duyên ly h p ra t t c đ u ch ng th t n t i”*

Trung th a dùng Th p Nh Nhân Duyên đ gi i thích quá trình c a nhân sanh (t c là vô minh - là nh t ni m vô minh ch ng ph i vô th y vô minh - duyên Hành, Hành duyên Th c, Th c duyên Danh s c, Danh S c duyên L c Nh p, L c Nh p duyên Xúc, Xúc duyên Th , Th duyên Ái, Ái duyên Th , Th duyên H u, H u duyên Sanh, Sanh duyên Lão T), m i hai nhánh này bao g m quá trình tu n hoàn c a tam th (quá kh , hi n t i, v lai).

Vô minh t c là nh t ni m vô minh (cũng g i nh t ni m v ng đ ng tánh, vì b t giác kh i ni m sanh ra các th ho t đ ng g i là Hành, hai nhánh này là nhân s tác c a ki p tr c; Th c là do hành đ ng mà t o thành nghi p th c, ví nh thân trung m b nghi p lôi kéo mà đ n đ u thai; Danh S c là khi trong thai s c thân ch a thành t u, b n u n Th , T ng, Hành, Th c ch có tên g i ch a có s c ch t; L c Nh p là ch nh p c a i c tr n t c là i c căn đã hoàn thành; Xúc là sau khi thai sanh ra i c căn ti p xúc i c tr n; Th là lãnh th t t c hoàn c nh, Năm nhánh này là qu s th c a đ i này; Ái là đ i v i c nh tr n móng kh i ái đ c; Th là do ái mà mu n chi m có; H u có nghĩa là nghi p, t c là ki p này t o nghi p ki p sau th

báo, ba nhánh này là nhân số tác của đời hiện tại; Sinh là tùy theo chức năng nghiệp đã gieo đời nay mà thọ sanh đời sau; Lão Tử là khi đã có sanh tử thì có lão tử, hai nhánh này là cái quở đời sau phải chịu. Đó là giáo lý thích Thế Pháp Nhân Duyên theo thuyết xưa.

Biện Chứng Trong Phật Pháp Tuệ Đạo

Thuyết giáo của Phật là Thành Trụ Hoại Không, vì vạn vật đều đang lưu chuyển, đang biến hóa chức năng, đang ở trong quá trình sanh thành và tiêu diệt, đây là pháp biện chứng của Nguyên Thủy.

Pháp biện chứng của người Hy Lạp cổ đại về mặt toàn thể quan hệ giữa các thế hiện tượng trên thế giới và trong số vật cá biệt cũng của các sáng tạo, trong khi đó thế pháp nhân duyên của Phật pháp lại thuyết minh thành một thể hoàn hảo.

Pháp biện chứng của Phật là muôn nơi có những quan niệm và lập trường của Bà La Môn và các tông phái khác (tức là những truyền thống tôn giáo và thế tục) để họ xét lại.

Nhà Triết học Hy Lạp Heraclitus (535-475 trước Công nguyên) nói: *"Mọi sự đều đang yên ổn nhưng thực ra đang biến hóa"*. Lời này giáo dục

nhân duy-thức-học. Lời nói: "

Thật là ban ngày cũng là ban đêm, là mùa đông cũng là mùa hè, là chiến tranh cũng là hòa bình, là no cũng là đói, là tất cả đời sống."

"Chữ Thật của ông nói tức là nhận niệm vô minh vậy.

Plato mặc dù cho lý niệm là bản chất của tất cả, là thế giới nguyên hình hiện thực của tất cả vật thể và quan hệ, chỉ có lý niệm mới là cao nhất chân thật nhất, nhưng ông lại nói: *"Lý niệm chỉ có thể khái niệm của duy thức đời sống, quy tắc chức năng thể trong khái quát của kinh nghiệm cảm giác nhận thức đời sống thực tiễn"*.

Khoa học thì chức năng thế giới cảm giác mà đời sống, cảm nhận phải nương dựa vào pháp biện chứng mới được. Còn ông Plato lại cho là lừa khỉ cảm giác toàn thể duy có thể được

đ c tuy t đ i.

K th c, c m giác c n iên ch ng th đ t đ n tuy t đ i, t duy c ũng ch ng th đ t đ n tuy t đ i v y.

H c thuy t hi n t ng bi n đ ng c a Aristote rõ ràng ph n nh trong h c thuy t đ i l p v t c a ông. Cái t t ng v đ i l p v t th ng nh t (gi ng nh lý b t nh) là công lao vĩ đ i c a nhà tri t h c Hy L p này.

Aristote đ i v i t t ng H u và phi H u, th y cùng m t tách ch t th ng nh t. Ông dù có mnh li t đ u tranh nh ng l i ch ng th ti n thêm m t b c đ gi i quy t, ông m c dù mu n nghiên c u tách ch t c a mâu thu n l i không thi t tha th c hành theo.

Trong tri t h c Tây Ph ng, lu n v s nh nguyên và tho hi p s dĩ l t vào s mâu thu n đ u t i ch a th chân chính đ t đ n tuy t đ i m i sanh ra k t qu nh v y.

T s c a Thi n Tông đ u là nhà th c ti n mà ch ng ph i nhà lý t ng, h r t ph n đ i o t ng ho c m ng t ng. Thi n tông đ m t c tâm và v t đ u bi n thành tuy t đ i vô h n và hoàn toàn ch ng th c nó.

B n thân th c th c a Spinoza trên b n ch t đã có tách ch t c a hình nhi th ng h c, nó siêu vi t th i gian mà t n t i, b t v n đ ng b t bi n hóa, ph đ nh t t c v n đ ng vì ch là tr ng thái bi n hình c a th t th . Th t th b n thân l i có cái tách ch t b t đ ng c a tr u t ng. Th t th l i kh i v t h u h n c a th gi i bi n hóa mà t n t i và đã đi tr c trên th gi i này.

K th t, th c th này ch là không t ng nên m i có mâu thu n nh v y. Vì b n th này là do suy nghĩ sanh ra, ch ng ph i đích thân th y b n th c a tuy t đ i v n sũn có nên không th đ t đ n t do c a tuy t đ i.

Đi th a tuy t đ i lu n

Vi t b i Administrator

Có ng i cho r ng ng i lý trí nhi u ch ng nào thì lia kh i s th c nhi u ch ng n y, đúng “logic” nhi u ch ng nào thì ph n b i t nhiên nhi u ch ng n y.

Nh n đ nh này h p v i nguyên t c c a t ng đ i, do đó có ng i ch tr ng dùng tr c giác, t ng làm nh th thì có th g n v i chân th t.

K th t tr c giác và lý trí cùng trong ph m vi nh t ni m vô minh, tr c giác m c dù g n v i nguyên th y c a nh t ni m vô minh h n nh ng v n ch ng th t n vào tuy t đ i. Gi a tr c giác và tuy t đ i còn có m t kho ng sa m c mênh mông ngăn cách, tr c giác không cách nào thông qua đ c.

Nhà triết h c Pháp Henri Bergson (sinh 1859 t i Paris) chính là ng i ch tr ng dùng tr c giác đ đ t đ n chân th t, ông mong mu n trong ph ng pháp huy n h c Đông Ph ng tìm ra m t đ ng l i nh ng ông không hi u ph ng pháp ch ng nh p tuy t đ i c a Ph t và có th vì hi u l m thi n-pháp c a Bà La Môn m i có ch tr ng này, nên ông đã b th t b i v y.

Ng i ta th ng xem v t bên ngoài cho là t nhiên. K th c cái tên g i t nhiên ch là do m t ng i có h c th c danh ti ng nào đó đ t ra cái t nhiên c a t mình mà thôi.

V y t nhiên là gì? E r ng ch có Ph t Thích Ca m i chân chính hi u bi t. Ch có Ph t m i rõ cái m t mũi b n lai c a t nhiên, nó n gi u sau l ng c a vũ tr t ng đ i, ngoài ph m vi gi i h n c a t t ng c m giác con ng i t c là b n th c a tuy t đ i v y.

Ph t Thích Ca g i b n th này là Ph t-tánh, là Chân-Nh , là Nh -Lai. Nói Chân-Nh t c là chân th t nh b n th , nói Nh -Lai t c là b n lai nh th .

Khi t t c s v t trong c m giác c a con ng i gi i phóng ra r i thì t t c tr v b n lai di n m c

(Tư Tánh) ý m là tư nhiên c a chân chính.

Nếu người ta muốn thay cái tư nhiên chân chính này chỉ có cách phá cái ngu của tư đi (vô thủy vô minh) thì sẽ tiến vào quấc đ c a tư nhiên tuyt đi v y.

Piere Joseph Proudhon (1809-1865) người Pháp nói : “*Tài sản là tang v t*” Tôi thì nói : “*Tư đi ng c là tang v t*”, vì nó làm ô nhiễm tư tánh, nó là tang v t c a tư tánh trong sách.

Hỡi con người đáng thng xót kia! Tư sao ông lý tang v t c a ông mà tư hào v y? Nhưng đi ô u , hồi th i kh p tr i kia, con ru i đáng thng xót kia sao ông vĩnh viễn không muốn là kh i nó, cho đ n m t c sinh m ng mà cũng không ch u là!

Ông muốn nhận thức nhận niệm vô minh chẳng? Nay tôi gì thích thêm đ ông d hi u h n: Khi ông an lạc thì nó gì là an lạc, khi ông thng kh thì nó gì là thng kh , khi ông bi ai thì nó gì là bi ai, khi ông ph n n thì nó gì là ph n n , khi ông yêu thì nó gì là yêu, khi ông ghét thì nó gì là ghét, khi ông tham thì nó gì là tham, khi ông sân thì nó gì là sân, khi ông si thì nó gì là si, khi ông c m th y h nh phúc thì nó gì là h nh phúc, khi ông c m th y t i i thì nó gì là t i i, khi ông v.v...., nói tóm lại tư c đ u là hóa thân c a nhận niệm vô minh. Nhận niệm vô minh biến hóa vô thng đ u là tư ng đ i, cho nên nhận hóa thân c a nó cũng là tư ng đ i.

Con người bỏ nhận niệm vô minh chi phí mà tư chng bi t, suốt ngày mng gi n buồn vui biến hóa không chng, nên nhà triết học Đông Phương nói : “Con người đng hng ngày mà chng tư bi t.”

Thêm nữa, nhận niệm vô minh là do nhận niệm bắt đ u mà phát triển thành vũ trụ phức tạp của tư ng đ i bao gồm sinh mng, tư ng, c m giác, đ c vng, ý chí, đ o đ c, nhân nghĩa v.v.... Nó hiện diện khắp không gian th i gian, không ch nào lúc nào mà không có nó, cho đ n khi nó trở về vô thủy vô minh m i t m ng ng h t i. Đ n đây ch c n đ phá vô thủy vô

Đi thi a tuyt đi lu n

Vi t bi Administrator

---

minh đi tin vào tuyt đi mà thôi.

Lu n V B n T ng

Ph t Thích Ca đem t t c hi n t ng vũ tr nhân sinh do nh t ni m vô minh c m bi t đ c (t i g i nó là vũ tr t ng đ i) đ u g i là **T ng**. T ng t c là t ng đ i, là bi n hóa, là h u l u (25) là h u h n, là ch ng th t, do đó khi n chúng sanh mê v ng. C vũ tr nhân sanh cho đ n các ph ng pháp nh n th c lu n đ u là t ng đ i đ u nên ph đ nh.

Trái i, Ph t Thích Ca đ t tên b n th tuyt đi cu i cùng g i là **Tánh**. Tánh t c là Ph t tánh, cũng g i là t tánh, chân nh , nh ng danh t này so v i nh ng danh t trong tri t h c Tây Ph ng nh lý tánh, tánh ch t, tánh tình.... ý nghĩa ch ng đ ng.

Tánh c a b n th tuyt đi này t c là t n t i chân th t, là b t bi n, là vô l u, là vô h n, là chân th t, là b n lai nh th nên cũng g i là Nh -Lai, là kh ng đ nh tuyt đi, t i g i nó là vũ tr tuyt đi.

Mu n đ t đ n vũ tr tuyt đi tr c tiên ph i ph đ nh vũ tr t ng đ i, mu n ph đ nh vũ tr t ng đ i tr c tiên ph i tìm ch ng t t ng đ i c a vô th y t c là c i ngu n c a t ng đ i, đem ch ng t cu i cùng này ph đ nh r i thì ch ng có gì đ ph đ nh n a li n tin vào tuyt đi.

Trong quá trình phát tri n đi thi a Ph t pháp n Đ có m t phái ch tr ng phát huy t b n th g i là Tánh-Tông, còn m t phái khác ch tr ng t hi n t ng đ n đ t vào b n th g i là T ng-Tông.

K th c, Ph t pháp cu i cùng đ t đ n vũ tr tuyt đi r i thì b n th và hi n t ng h p m t, tánh t ng b t nh cho nên cái Tánh c a b n th tuyt đi này Ph t Thích Ca g i nó là **Th c T ng**,

là ch rõ khi tin vào tuyt đi thì t ng cũng bi n thành chân th c tuyt đi v y. Nh ng khi ch a nh p tuyt đi, t ng t c là t ng đ i ch ng th t, mu n tin vào b n th tuyt đi c n ph i ph đ nh T ng đ t đ n “không, vô t ng, vô tác” m i cho là đ c gi i thoát b c

đu tiên.

Ph t Thích Ca đem t t c t ng chia thành b n lo i t c là :**Ngã T ng, Nh n T ng, Chúng Sanh T ng, Th Gi T ng** , g i chung là t t ng. B n t ng này đu i di n cho t t c hi n t ng c a nhân sinh vũ tr t ng đu i, có th dùng đu gi i thích n i tâm c a con ng i đu i v i vũ tr v n v t s sanh đu th sai l m.

Ví nh b n t ng trong kinh Viên Giác (26) là chuyên dùng đu ch rõ ng i tu hành nh n l m b n th c nh gi i n i tâm, b n t ng trong kinh Kim-C ng thì cũng cùng m c đích đu chúng sanh mà ch rõ ràng chúng sanh vì ch p b n t ng mà sanh kh i sai l m; b n t ng trong kinh Lăng-Già thì dùng đu phê bình cái ch p tr c do ngo i đu o s ki n l p.

B i vì t t c t t ng và hành vi c a chúng sanh đu ch ng th v t qua ph m vi b n t ng này, do đó mu n chúng sanh giác ng s sai l m c a h t nh t là dùng b n t ng này đu thuy t minh.

Cái ph ng pháp c a Ph t Thích Ca này r t cao minh và có h th ng y là vì Ngài đã đích thân t n vào tuyt đu i, đã th u rõ t t c n i tâm và ngo i v t c a nhân sanh vũ tr , bi t t t c chúng sanh s dĩ l m vào l i t , tr m luân bi n kh đu u do ch p t ng cho nên m i đu t cái ph ng pháp này đu phá v nó.

Con ng i t khi bi t dùng b não và c m giác đu quan sát t t c là đã tr i qua m t quá trình lâu dài, ban s h ng bên ngoài quan sát t c là quan sát s bi n đu i c a con ng i và c nh gi i thiên nhiên v.v... K đó, tr l i quan sát ho t đ ng t t ng c m giác thay đu i không ch ng c a b n thân b não t c là quan sát cái công c mà b n thân dùng đu quan sát đó. Công c này g i là **Tâm**.

Khi ch a ki n tánh tác đ ng c a b não là gi , th gi i v n v t do b não quan sát đ c cũng là gi : $G_i + G_i = G_i$. N u theo đó tu hành thì k t qu v n là gi nên lao nh c mà ch ng có công hi u.

Khi đã ki n tánh thì b não là chân, th gi i v n v t đ u là chân : $Chân + Chân = Chân$. M t chân thì t t c chân nên ch ng c n tu gi i là vô tu vô ch ng (27), y là chuy n th c thành trí, th gi i t ng đ i bi n thành th gi i tuyt đ i.

Chúng ta mu n có s đánh giá chính xác đ i v i Ph t pháp thì ch ng nên xem theo chi ti t th h mà ph i th u đ t trung tâm. Th h c a Ph t m c dù chia thành nhi u môn nhi u lo i r t ph c t p, nh ng trung tâm t t ng c a toàn th h chính là Ph t tánh (t c là Tuyt-đ i-lu n), còn nh ng cái khác đ u t đó suy đ i n mà ra nh T -Thánh-Đ , Th p Nh Nhân Duyên, Sáu Ba La M t, và Tam Gi i Thân v.v... đ u xu t phát t trung tâm lý lu n này v y.

H c thuy t c a Plato s dĩ thành c i ngu n c a nh nguyên lu n là t i ông đem c m giác v i lý tánh phân chia cho là đúng, nh v y không nh ng hoàn toàn khác bi t mà l i đ l ngh ch v i nhau, do đó làm cho hai lý không cách nào dung thông đ c. Cái nh nguyên lu n c a ông t ph i hi n hi n n i đ i l p c a quan ni m và v t ch t, tái hi n n i đ i l p c a c m giác và t t ng, l i hi n n i đ i l p c a nh c th v i linh h n n a.

Ông đem chân lý v i th c t i đ trên ph ng di n lý tánh mà ch ng đ trên ph ng di n c m giác, lý y dù đúng nh ng c m giác v i lý tánh m c dù phân chia thành khác bi t l i cũng c n ph i nh t trí, nghĩa là c hai c n ph i khác su i mà đ ng ngu n m i đ c.

Di u lý c a Ph t thì ch ng có khuy t đ i m k trên, nó là r t viên mãn, r t nh t nguyên. Nó ban s ph đ nh c m giác, cho c m giác là h v ng nên ph đ nh nó, nh ng cái c i ngu n h v ng này ch ng ph i l i c a b n thân c m giác mà do b vô minh che khu t. Khi màn đen vô minh m ra thì h v ng tiêu di t, lúc y c m giác t c đ ng v i lý tánh nghĩa là v i Ph t tánh ch ng khác. Cho nên c m giác v i Ph t tánh ban s m c dù phân chia cu i cùng v n đ ng m t th .

Đi thi a tuy t đ i lu n

Vi t b i Administrator

Cái c a i khó khăn c a nhà tri t h c Hy-L p và Tây Ph ng n i sau khi siêu vi t c nh gi i c m giác nh p vào c nh gi i t t ng thu n túy r i l i đ a tr l i trong gông cùm c a c nh gi i c m giác n a.

Ph t thì siêu vi t hai c nh gi i này và đ t đ n ch c nh gi i mà tri t gia Tây Ph ng ch a th đ n t c là c nh gi i Ph t tánh v y.

C nh gi i này ch ng th dùng t t ng suy l ng, ch ng th dùng ngôn ngữ văn t di n t , c n ph i th c ch ng r i m i b i t đ c. Sau khi ch ng ng t t c c m giác t t ng đ u không là Ph t tánh, nên nói : *“Duy có k ch ng v i k ch ng m i b i t đ c.”*

V c nh gi i b i u th trong Kinh và Ng l c T -s ho c nói ho c nín, k ch ng thì th u hi u rõ ràng, k ch a ch ng thì suy nghĩ mãi cũng không hi u, cũng nh ph ng pháp “niêm hoa th chúng” c a Ph t và “hét g y ch i m ng” c a T S đ u v y.

Có vô th y vô minh r i m i có nh t ni m vô minh cho nên vô th y vô minh v i nh t ni m vô minh là t ng đ i, có ni m th nh t thì có ni m th nhì, có ni m th ba v.v..., cho đ n cái ni m vô cùng vô t n, nghĩa là t t ng đ i sanh ra vô s t ng đ i. Cho nên t ng đ i là ch ng th cùng t n, không có ch đ t, ch ng th truy c u nh cái vòng tròn ch ng có đ u m i nên g i là luân h i.

Con ng i h sanh ra t c là t ng đ i, có da tr ng, da đen, da vàng, da đ v.v... do đó sanh kh i nh i u mâu thu n và phi n não, nghĩa là con ng i sanh ra thì ph i ch u đ ng cái v n m ng bi th m v y.

Ph t Tánh Siêu Vi t Lu n Lý

Nói Logic là thu c v vi c c a t t ng, là ph m vi t ng đ i, Ph t tánh là siêu vi t t ng đ i ch ng ph i t t ng có th đ n nên nói siêu vi t logic.

Đi thi a tuyt thi lu n

Vi t bi Administrator

Văn t trong kinh gi i thích tuyt thi c a Ph t tánh đ u ch ng th dùng logic đ ch ng minh vì Ph t tánh v n ch ng th gi i thích. Ph t vì i ích chúng sanh đã dùng m i ph ng pháp đ mong gi i thích m t ph n nào nên văn t i nói y ph i tr i qua bao s khó khăn m i đ c c u t o thành kinh Ph t.

Ng i đ c b ng nhiên ch ng th y h p logic, th c ra thì đã siêu vi t ph m vi logic mà nh p v i c nh gi i nghĩa cú tuyt thi. N u th u đ t ý này thì ch nào cũng là logic nh ng logic đó là logic c a tuyt thi v y.

Tuyt thi lu n t c là Ph t tánh lu n, Ph t tánh cùng kh p không gian và th i gian, ch ng ho i ch ng t p, vô ch ng vô th , ch ng b huân nhi m, x a nay saün đ nên gi i là Tuyt Thi. Còn vũ tr v n t ng đ u thu c v Thành-tr -ho i-không, h v ng ch ng th t nên gi i là t ng đ i.

Nay tôi làm lu n này ph i dùng văn t i nói đ gi i thích. Văn t i nói đ u thu c v t ng đ i nh ng vì mu n hi n bày tinh lý c a Ph t nên ph i nh s ph ng ti n c a văn t này đ hi n bày chánh lý, đ c gi ch nên k t n i văn t , c n ph i đ c ý quên i v y.

Tri t h c Tây Ph ng có đ i ngã, ti u ngã, là t ng đ i mà Ph t, chúng sanh, ngã đ u b t nh là tuyt thi. T ng đ i thì b t bình đ ng, tuyt thi thì bình đ nh. B t bình đ ng nên có tranh lu n có đ u tranh, bình đ ng nên không tranh lu n không đ u tranh.

Pháp thân ph i đ a theo th i gian không gian r i m i bi t sinh m ng là v t gì, nó kéo dài th i gian, nó ho t đ ng không gian, nh v t t qua th i gian không gian thì ch ng nói là sinh m ng nh ng ch ng ph i không có sinh m ng vì b n thân c a sinh m ng t c là tuyt thi cũng gi i là pháp thân.

Con ng i ch bi t n i th i gian không gian đ nh n bi t sinh m ng t ng đ i mà không ch u siêu vi t th i gian không gian đ nh n bi t sinh m ng tuyt thi, do đó sinh m ng b th i gian không gian s ph đ nh.

K sinh m ng tuyt thi i ph đ nh th i gian không gian nên nói : “*Tr i đ t ch a sanh v t này*”

đã có, tr i đ t h y ho i v t này ch ng ho i.”

C nh Gi i An L c C a Tuyt Đ i

T ngã là gông cùm c a con ng i. Con ng i ch lúc quên t ngã m i đ c đ c an l c. Mu n quên t ngã ph i nh tr giúp c a pháp ngã.

Pháp ngã t c là cái ngã c a v n s v n v t ngoài t ngã ví nh âm nh c, ngh thu t, v n đ ng v.v..., đ u là pháp ngã. Chúng ta khi nghe âm nh c ho c th ng th c ngh thu t s đ c quên t ngã. Lúc y có th t do an l c h n, nh ng t ngã dù quên l i l t n i ph m vi pháp ngã. Pháp ngã v n b h n ch trong th i gian không gian ví nh nghe âm nh c ch đ c trong m t kho ng th i gian nào, khi th i gian qua đi v n té tr l i trong gông cùm, t ngã mà t p t c ch u đ ng th ng kh , do đó chúng ta mu n tìm m t an l c l n h n nên b pháp ngã vào n i **Không ngã**.

Không Ngã thì an l c h n, ch đó ch là mệnh mông không t ch, t t c v t ngoài ch ng th xâm nh p, đây là c nh gi i di t t n đ nh (28) c a Ti u Th a Thi n. Khi y, thân tâm khinh an, đ m nhiên t đ c, là m t th c nh gi i Ni t Bàn c a t ng đ i, nh ng Không Ngã v n b th i gian h n ch , khi ông b c ra c nh Không, ông v n b té tr l i trong gông cùm t ngã n a.

Cho nên ông n u mu n đ c đ c an vui tri t đ c n ph i b **cái Không Ngã** đ ch ng nh p c nh gi i chân nh Ph t tánh, lúc y m i không b th i gian không gian h n ch , nghĩa là gi i thoát t t c kh c a con ng i, m i là t do t i c a tuyt đ i, m i là an l c c a tuyt đ i.

Immanuel Kant mu n nh toán h c c u t o m t màng l i i vũ tr đ b t con cá to c a tuyt đ i, k t qu ch ng nh ng không đ c gì c trái l i t thân l i b b c trong màng l i i mà ch ng th t thoát.

Thi n tông Trung Qu c có k ti u phu đ t nát nghe m t l i nói li n ch ng ng tuyt đ i, có k thì th y hoa đào n li n ch ng tuyt đ i, có k thì nghe ti ng trúc mà ng tuyt đ i. Ch ng bi t ng i Tây Ph ng đ n năm nào m i hi u đ c nh ng vi c này.

Nhà triết học Tây Phương đang sinh sống nơi thế giới thông thường, họ đã có mâu thuẫn tự nhiên của thông thường khi đi đến, lý do toán học và vật lý học của thuyết đa vũ trụ trong thông thường để phân biệt vật chung quanh của thông thường, ý là dùng phương pháp thông thường để phân biệt thông thường vì họ chưa hoàn toàn biết rõ bản thân của Toán học và Vật lý học thực là thông thường. Nếu hiểu biết thế giới gian không gian của thông thường thì Toán học và Vật lý học cho đến tất cả khoa học đều không thể hoạt động gì được nữa. Sau hết, khi Toán học và Vật lý học siêu việt thế giới gian không gian của thông thường đi vào thế giới gian không gian của thuyết đa vũ trụ, thì Toán học và Vật lý học thực đều thành thuyết đa vũ trụ. Lúc này bản thân của Toán học và Vật lý học thực là thuyết đa vũ trụ, hoàn toàn thoát khỏi bản ngã ngu dốt của con người mà tồn tại nơi vũ trụ của thuyết đa vũ trụ, họ do đó được đức vĩnh sanh vậy.

Thuyết đa vũ trụ nguyên là đi đến cho Phương pháp Đôi thoại là thông thường thì cao của con người chỉ nơi ai có thể vượt qua. Vì nó siêu việt không gian và thế giới gian nên trải qua muôn kiếp cũng như mọi, vì nó chỉ nơi thế giới gian và không gian nên trong đời sống hàng ngày mà chúng ta có những người. Nay muốn trong đời của Triết học Tây Phương để tìm một tên gọi cũng không thể được.

Cái nhất nguyên luận của Tây Phương là nhất nguyên luận của thông thường, cái thuyết đa vũ trụ của Tây Phương là thuyết đa vũ trụ luận của thông thường, so với cách nghĩ về thuyết đa vũ trụ của Đôi thoại Phương pháp thì chưa được đúng đắn. Duy có thuyết đa vũ trụ nhất nguyên của Đôi thoại Phương pháp mới là thuyết đa vũ trụ chân chính.

Muốn xem nó là bản thể luận thì không đúng, gọi nó là hình thức thông thường học cũng không đúng bởi vì cách nghĩ về thông thường chân chính, bản thể và hiện tượng đã được một hình thức thông thường (tuyệt đối thông thường) với hình thức (hiện tượng của thế) cũng chúng ta có khác biệt. Nói tóm lại, nào là duy tâm, nào là duy vật, nào là bản thể, nào là hiện tượng, nào là nhân thế, nào là nhân sinh v.v.... đều bao gồm hết trong đó chúng ta thấy sự, chúng ta chúng ta có tên gọi được gọi, tên gọi nó là **Thuyết Đa Vũ Trụ Nguyên của Đôi Thoại Phương Pháp** vậy.

Kết Luận của Dịch Giả

Ngài Nguyễn Khê là người đã kiên nhẫn, tích năm 1965 ở Cửu Long, Hồng Kông. Đôi Thoại Thuyết Đa Vũ Trụ luận này tác giả có ý muốn giúp ích người Tây Phương, trong đó luận về pháp biện chứng của triết học Tây Phương, cho thấy họ hoạt động luận quần trong phạm vi thông thường

Đi thi a tuy t đ i lu n

Vi t b i Administrator

---

t c là nh t ni m vô minh, cũng có ng i suy ra đ n vô th y vô minh, nh ng ch a có ai đ t đ n ch tuy t đ i cu i cùng. T t c đ u vì không bi t đ ng l i th c hành, ch nh b ão đ suy lý mà thôi, nên Ngài Nguy t Khê dùng pháp bi n ch ng c a Ph t Thích Ca đ ch ng minh và gi i thi u cách th c hành t c là pháp Thi n Tr c Ti p truy n t Ph t Thích Ca.

N u ng i Tây Ph ng ch u theo đó th c hành thì s đ c đ phá vô th y vô minh mà ti n vào vũ tr t n t i tuy t đ i v y.

Ngoài ra, chúng tôi có n hành riêng Đ ng L i Th c Hành và C B n Tham T S Thi n là pháp Thi n tr c ti p c a Ph t Thích Ca đích thân truy n đ y, đ c gi có th tìm xem (T Ân Thi n Đ ng có n t ng).

Chú Thích

1. *Ngã ch p, Pháp ch p, Không ch p :*

Ch p th t cái thân th và s suy nghĩ của b ão là Ta g i là Ngã ch p.

Ch p th t v n s v n v t trong vũ tr pháp gi i do ta hi u bi t đ c cho là có Th t Tánh Th t T ng, g i là Pháp Ch p.

Phá đ c Ngã ch p, Pháp ch p, th y t t c đ u không, ch p cái không này là th t Không g i là Không Ch p.

2. Chân Nh :

Là bi t danh c a T Tánh, T Tâm. Chân th t đúng nh b n th c a T Tánh T Tâm g i là Chân Nh .

3. Trung Đ o : Nghĩa th ng là không có nh biên t ng đ i, nói sát nghĩa h n là vô-s -tr , cũng nh ch ng tr n i có, ch ng tr n i không, ch ng tr n i cũng có cũng không, ch ng tr n i ch ng có ch ng không, g i là Trung Đ o.

4. Ph t Tánh : Ph t nghĩa là giác ng , có tánh giác ng g i là Ph t tánh.

5. B Đ : là ti ng Ph n, d ch nghĩa là giác ng .

6. Pháp môn b t nh :

B t nh có nghĩa hi n bày th d ng c a T Tánh cùng kh p không gian và th i gian, ch ng th dùng t t ng đ suy l ng nên v t ra ngoài đ i đ i và cũng ch ng ph i M t. Pháp môn tu t p đ đ a đ n ch b t nh này g i là pháp môn b t nh .

7. **Pháp nh t th a** : t c là Ph t th a. Kinh Pháp Hoa nói ch ng hai cũng ch ng ba là nghĩa này v y.

8. **Kh quán** : cho t t c là kh . Kh t c nhiên là kh r i, vui i làm nhân cho kh nên cũng là kh .

9. **Hoát nhiên đ i ng** : không có qua b óc lý gi i mà ch n tâm đ t ng t sáng t , t đ ng hi u bi t đúng nh th c t tr ùm kh p không gian th i gian.

10. **Nh t ni m vô minh** : t ngu n g c vô th y vô minh (cũng là ch vô ni m c a b óc) kh i lên m t ni m g i là nh t ni m vô minh.

11. **Vô th y vô minh** : ngu n g c phát sinh ra ý th c phân bi t sai l m gây tai h i t lâu đ i. Cũng là ch m t mù đen t i.

12. **Bát Nhã** : th đ ng c a trí hu T Tánh, không c n qua b óc tác ý, t đ ng tùy duyên hi n ra s c đ ng g i là Bát Nhã.

13. **Chân Ngã** : t c là T Tánh, cũng g i là chân nh Ph t tánh.

14. **M i Ph ng ch Ph t** : t t c Ph t trong không gian.

15. **Vô đ Ni t Bàn** : Ni t là không sanh, Bàn là không di t. B n th c a Ni t Bàn cùng kh p không gian và th i gian ch ng còn ch nào lúc nào thi u sót nên g i là Vô đ Ni t Bàn.

16. **Vô l u gi i thoát** : l u là t p khí phi n não. Ch ng còn phi n não đ c t t i g i là vô l u

gi i thoát.

17. **Ph t nh n** : chi u soi cùng kh p không gian th i gian không có ch nào lúc nào thi u sót.

18. **M m t chiêm bao** : lúc ng ch m t mình th c th 6 (ý th c) ho t đ ng hi n ra c nh gi i chiêm bao gi i là “nh m m t chiêm bao”. Lúc th c t nh thì

th c th 6 cùng v i ti n ngũ th c (g m nh n, nhĩ, t , thi t, thân th c) đ ng th i ho t đ ng hi n ra c nh gi i cu c s ng hàng ngày đ u gi i là trong “m m t chiêm bao”.

Nh m m t chiêm bao thì sau khi ng đ r i s t đ ng th c t nh, còn m m t chiêm bao thì không bao gi t đ ng th c t nh đ c, ph i tham thi n đ n ki n tánh m i đ c th c t nh, cũng gi i là giác ng .

19. **A-L i-Da-Th c** : cũng gi i là th c th 8 hay T ng Th c (T ng là kho ch a) chuyên ch a các th ch ng t c a v n s v n v t.

20. **Tham tho i đ u** : Tho i là i nói, khi ch a n i ni m mu n nói là tho i đ u, n u đã n i ni m mu n nói dù ch a nói ra mi ng cũng là tho i vĩ r i. Nh v y tho i đ u t c là khi m t ni m ch a sanh. Tham là nghi, nghi là không hi u không bi t. N u m t vi c gì đã hi u bi t r i thì h t nghi, h t nghi t c là không có tham. V y tham tho i đ u t c là nhìn ngay ch m t ni m ch a sanh, không bi t đó là cái gì, Thi n Tông gi i là nghi tình, có nghi tình m i đ c gi i là tham tho i đ u. Do nghi tình này đ a đ n ch giác ng gi i là ki n tánh thành Ph t.

Đi th a tuy t đi lu n

Vi t b i Administrator

---

21. **Đ nh-hu -bình-đ ng**: Đ nh là th , hu là đ ng. Tâm ch ng lo n là đ nh, đ ng ch ng sai là hu . Khi đ nh thì t đ ng hi n ra hu , lúc hu thì ph i trong đ nh, t c là ngoài đ nh không có hu , ngoài hu không có đ nh, cho nên nói đ nh hu bình đ ng.

22. **B Tát** : theo ti ng Ph n là B Đ Tát Đ a, nói t t là B -Tát nghĩa là giác ng h u tình. H u tình đ c giác ng m i có th ìa kh đ c vui, chuyên đ cho chúng sanh ìa kh đ c vui g i là B Tát.

23. **B n Th a** : g m ba th a (Ti u, Trung, Đ i Th a) thêm T i Th ng th a n a là b n.

24. **Đ i vô úy, s t h ng** : đây là thí d v uy l c thuy t pháp c a Ph t. Bá thú đ u s s t , s t không s bá thú. Cũng v y, khi Ph t thuy t pháp thì không s tà mà khu y r i nên g i là đ i vô úy.

25. **Ngũ u n** : là S c, Th , T ng, Hành, Th c. S c là t bào c a c th do t đ i k t h p thành. Th là lãnh th s bu n, vui, th ng, ghét v.v.... c a c m tình. T ng là t t ng suy l ng. Hành là s sanh di t bi n đ i c a t bào và hành vi. Th c là tác đ ng c a b óc hay nh n th c phân bi t t t c s

v t sanh di t trong vũ tr .

26. **H u l u** : còn t p khí phi n não g i là h u l u.

27. **B n t ng trong kinh Viên Giác, Kim C ng và Lăng Già**: Nói chung t s nh n l m b n

Đi thi a tuyt đđi lu n

Vi t b i Administrator

---

th c nh gi i n i tâm. B n t ng có 2 th :

1. B n t ng mê th c c a phàm phu :

Ch p nh n cái thân ngũ u n này là Ta g i là Ngã t ng

B Ngã t ng ch p vào toàn nhân lo i g i là Nhân t ng

B nhân lo i ch p vào toàn chúng sanh g i là Chúng sanh t ng.

Ch p có th i gian chân th t g i là Th gi t ng.

2. B n t ng mê trí c a b c thánh :

-B c thánh tâm bi t có c s ch ng, dù ch ng đ n m c nào đ u thu c v Ngã t ng.

-Nay ng thêm m t b c, bi t ch ng ph i ta ch ng, siêu vi t t c ch ng, nh ng còn cái tâm năng ng g i là Nhân t ng.

-Nay ti n thêm m t b c n a, li u tri năng ch ng năng ng là Ngã t ng, Nhân t ng, ch Ngã t ng Nhân t ng ch ng th đ n, ch còn tâm li u tri, g i là chúng sanh t ng.

-R i ti n thêm m t b c n a, chi u soi tâm li u tri cũng b t kh đ c, ch m t giác th thanh t nh, g i là c u kính giác, t t c t ch di t, cũng g i là Ni t Bàn. N u còn tr n i Ni t Bàn thì m ng căn ch a đ t, g i là th gi t ng.

28. **Vô tu vô ch ng** : Th đ ng c a t tánh cùng kh p không gian và th i gian, th n thông trí hu v n saün đ y đ b ng nh ch Ph t. Ví nh vàng th t n trong qu ng, qu ng đ c b t p ch t thì t hi n vàng th t, cũng v y, tâm đ c b t p khí phi n não thì t hi n th đ ng c a t tánh, ch ng do tu m i thành ch ng do ch ng m i có nên g i là vô tu vô ch ng.

29. **Đi t n đ nh**: có 2 th :

Là cõi tr i t không, đã di t h t t t c v ng t ng nh ng ch a t n g c, còn ch p A L i Da Th c

Đi thi a tuy t đ i lu n

Vi t b i Administrator

---

là ngã, ch a ra kh i luân h i.

Là di t t n đ nh c a A-La-Hán, đã đ t h t ki n ho c và t ho c c a tam gi i, ch ng còn nhân-ngã nên đ c ra kh i luân h i.

C m n Th y Thích Vân Phong Hàn Qu c,

Liên Đăng Qu c T Thi n Vi n

Http://www.lotuslantern.net

đã rà soát i.